

Naročnina mesečno
25 Din, za inozemstvo
40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2994, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

SCLOUVENEC

Teža milijard

Lloyd George je nedavno napisal ostro kritiko londonske gospodarske konference, ki ji je namenil posebno, da niti o tem ni razpravljala, kar si je postavila kot bistveno točko na program svojega dnevnega reda, namreč vprašanje svetovne zadolžitve. Vse, kar se je sklenilo in kar se še bo sklenilo, glede omiljenja sedanjega gospodarskega položaja, vsi ukrepi, ki jih posamezne države same mase ali v zvezi z drugimi podvzemajo v boju z gospodarskimi težavami, si morajo razbiti glave v železnem omrežju svetovne zadolžitve.

Vendar pa ne bomo mogli mimo tega vprašanja. Sovjetska Rusija je po razdejanih boljševiške revolucije začela novo gospodarsko dobo z radikalno rešitvijo problema svoje zadolžitve. Šele potem je bilo mogoče misliti na kakšen napredek. Pa saj ni treba vlačiti semkaj Rusije, ko so pa vse evropske države brez izjeme segle po istem sredstvu, napovedale to, kar se v zasebnem gospodarstvu imenuje konkurz in kar so v meddržavnem gospodarstvu prekrstili v lepšo besedo moratorija, samo, da bi dobile proste roke pri borbi z gospodarskimi težavami. Toda moratoriji dolgov ne spravijo s sveta, bremen ne zmanjšajo, četudi jih za krajše dobe olajšajo, a gorja, ki so preložena in ki so neizbežna, le še hujše skelijo. Vprašanje meddržavne in mednarodne zadolžitve bo treba rešiti končno in definitivno, da bomo vsi vedeli, pri čem da smo in da si bodo mogli narodi sveta urediti svoje gospodarstvo po višini svojega premoženja.

S tem, da smo čakali in srečno dočakali 1933, smo dolge le katastrofalno povečali, ker revolucija cen pridelkom je imela strahotne posledice na polju zadolžitve. Poglejmo, na kakšen način. Zadolžena država nima upanja, da bi se svojih dolgov znebila drugače, kakor s svojim blagom, ki ga izvaža in prodaja. Aktivna trgovinska bilanca odplačuje dolge. Ne glede na to, da je tudi ta proces poslednje čase zaradi neverjetno ostrega protekcionizma, ki so ga vpeljale domala vse države v strahu pred konkurenco cen, onemogočen, je bliskovito padanje cen na svetovnem trgu povzročilo, da je dolg močno narasel, ker je treba danes, dva, tri ali celo večkrat toliko blaga, da se plača enaki dolgovni znesek, kot je bil pred nekoliko leti. Če je zasebno ali državno posojilo, najeto recimo 1928, predstavljalo v blagovni protivrednosti 1.000 blagovnih enot, mora dandanes po petih letih isti dolžnik imeti ne več 1.000, ampak 2.000 ali celo 3.000 blagovnih enot, da se odkriža svojega dolga. Če je 1928 naš kmet najel posojilo, ki je predstavljalo takratno vrednost enega para volov, mora isti kmet imeti danes tri pare volov, da bo mogel posojilo vrniti. Tako je v zasebnem gospodarstvu, tako je tudi v meddržavnem in mednarodnem gospodarskem prometu. Dolžnik je danes brez svoje krivde natovorjen z bremenom, ki ga ne more prenašati. Države-dolžniki nosijo finančna bremena, za katera se niso obvezale, a tudi če bi hotele odplačevati, carinska obzidja, ki štrlijo proti nebu križem Evrope in križem sveta, niti tega normalnega odplačevanja ne dovoljujejo več. Torej kaj?

Koliko je tega dolga, ki kot temen dušek oblači leži nad vsemi državami. Kakšno višino je dosegla medsebojna zadolžitvenost? Pri reševanju dolgovnega problema bo treba doznati najpreje te številke. Odkar je zavladala kreditna kriza, torej ta pojav nepremakljivega nezaupanja, ko poedinec poedincu na zaupa več kredita in ko država državi ne verjame več niti na ustmeno niti na pismeno besedo, se je mnogo diletantov in strokovnjakov bavilo s esetovanjem svetovne zad. tve. Ker je skoroda nemogoče zasledovati vse kane, po katerih se pretaka denar od države do države, je čisto jasno, da so tudi rezultati teh finančnih raziskavanj zelo različni. Profesor Hirsch je recimo v »Berliner Tageblatt« izračunal, da je dosegla svetovna zadolžitvenost koncem 1932, torej pred dobrim pol letom, 807 milijard zlatih mark (zlate marka po 17 Din). Poznejše ugotovitve drugih strokovnjakov so dokazale, da je ta cenitev vendarle previsoka. Najbližje resnici je prišel nemški državni statistični urad, ki je izračunal, da so l. 1924 znašali vsi državni dolgovi sveta 191 milijard zlatih mark (brez dolga, ki ga predstavljajo reparacije). Zopet nemški inštitut za raziskavanje gospodarske konjunktore (Institut für Konjunkturforschung) se je lotil problema vojnih dolgov začetkom tekočega leta in prišel do zanimivih zaključkov. Po njegovih ugotovitvah znašajo državni politični dolgovi trenutno 37 milijard, državni trgovski dolgovi pa okroglo 60 milijard mark. K temu je treba prišteti še 21 milijard mark, ki jih dolgujejo inozemstvu razne javne ustanove, kakor mesia, občine, monopolne ustanove itd., tako da pridemo v kategoriji javnih državnih dolgov do presenetljive višine 118 milijard mark. Obrestovanje in amortizacija tega ogromnega dolga bi znašala letno 4 do 5 milijard mark ali v dinarjih okroglo 70 milijard, kar pomeni 5-kratni proračun naše države.

Kako visoka je zasebna zadolžitvenost? Statistika se mora boriti z največjimi težavami, ker je kontrola zasebnega kreditnega prometa, ki ga čestokrat iz roke v roko brez vidnega sledu, v cellem obsegu sploh nemogoča. Zedinjene države rečimo so same zase izračunale, da so posodile ali vložile v inozemstvu od 13 do 17 milijard dolarjev (ena petina tega posojila spada pod kategorijo državnih posojil in je zgoraj vračunana). Druge države, ki so posojala, niso ničesar izdale glede zasebnega kapitala, ki je tekel v obliki posojil ali investicij v inozemstvu, kljub temu pa smatra Zveza narodov, ki se je tudi s tem vprašanjem bavila, da dosegajo zasebni dolgovi, če jih ne nadkrijujejo, državne in javne dolge. Z drugimi besedami znaša skupen, državni in za-

Žaloigra ukrajin- skega naroda

Stalinova tiranija
hujša kakor carska

Lviv, 25. avgusta.

Od vseh slovanskih rodov je usoda najbolj nemila velikemu ukrajinskemu narodu. Ukrajinci, ki so do leta 1340 imeli neodvisno državo, so odslej razdeljeni po Rusiji, Poljski, Češkoslovaški in Romuniji. Večina ukrajinskega naroda se nahaja danes pod oblastjo ruske sovjetske republike, kjer živijo kompaktno na ozemlju tako zvane Ukrajinske socialistične sovjetske republike (USSR) in štejejo okoli 25 milijonov duš. Ukrajinci pa žive v Rusiji kompaktno še na osrednji Volgi (400.000 duš), v Donski in Kubanski pokrajini (3.000.000), v Sibiriji (800.000) in v Kazahski sovjetski republiki (800.000). V poljski republiki živi Ukrajincev nad štiri milijone, v češkoslovaški Karpato-Rusiji nad 400.000 in okoli 500.000 v Romuniji. Ta veliki slovanski narod se je, kolikor pride v poštev rusko ozemlje, osvobodil leta 1918, njegova svoboda pa ni trajala dolgo, ker je bila Ukrajina leta 1918 podjarmljena po ruskih boljševikih.

Svoboda - samo na papirju

Medtem, ko ukrajinski narod ne uživa niti najskromnejše avtonomije ne v poljski ne v češkoslovaški republiki in medtem, ko je kruto zatiran tudi na ozemlju Romunije, pa je Ukrajina vsaj formalno in ustavno neodvisna na ozemlju ruske sovjetske republike. Treba je priznati, da so ruski sovjeti prelomili s carsko politiko v Ukrajini tudi v tem oziru, da so ji priznali popolno narodno in kulturno avtonomijo. Ukrajinski jezik, ki je bil pod carizmom kruto preganjan, tako da je ruska vlada leta 1876 sploh prepovedala vsako tiskovino v ukrajinskem jeziku, je sedaj popolnoma enakopraven ruskemu tako v javnem življenju in v šolah kakor tudi na polju kulturnega udejstvovanja sploh. Čisto drugače pa izgleda stvar, ako jo gledamo s stališča narodne svobode. V tem oziru obstoja neodvisna ukrajinska republika samo na papirju, dočim je pravi in neomejeni gospodar Ukrajine velikoruski moskovski sovjet, oziroma velikoruska boljševiška stranka, ki ne pušča svobode niti ukrajinskim »lovaršem«, ako bi se ti ne strinjali v vsakem pogledu s strankarskimi direktivami iz Moskve.

Boljševizem pognal Ukrajince v revolucijo

Ukrajina je za Rusijo ogromnega pomena. Njeno ozemlje, ki šteje nad pol milijona kvadratnih kilometrov in je torej dvakrat večja od Jugoslavije, je najbogatejše rusko ozemlje v Evropi. Ukrajina je celo še bolj obljubena nego Francija. Čeprav je boljševiški režim Ukrajino zelo obubožal, Ukrajina še vedno dobavlja Rusiji 60 odstotkov žita, 80 odstotkov premoga in 65 odstotkov železa in jekla celokupne ruske produkcije. Zato je posest Ukrajine za rusko sovjetsko republiko vprašanje življenja in smrti. S tega stališča je razumljivo, če so moskovski oblastniki Ukrajini priznali nacionalno in kulturno avtonomijo, da ljudstvo priklenejo nase, toda njih glavni namen ni bil, da prinesejo Ukrajini nacionalno svobodo, ampak samo to, da bi se uspešno razširjal v Ukrajini evangelijski boljševiški nauk. Ker pa je ukrajinski narod v Rusiji, ki je začel borbo za nacionalno svobodo tako proti Poljski kakor proti Rusom že v 17. stoletju in ki se ni dal popolnoma podlačiti niti od brezobzirnosti Katarine Velike, zelo zaveden, zato boljševiška politika ni imela uspeha in danes se nahaja Ukrajina v stanju prave revolucije proti nasilstvu ruskih sovjetov.

Moskva proti ukrajinski inteli- genci: Prva žrtev - nadškof

Ruski sovjeti so kmalu prišli v konflikt z Ukrajinci, ker je »ukrajinska komunistična stranka« že leta 1919/20 zahtevala zase primerno svobodo akcije in se je upirala političnemu centralizmu Moskve. Krepel je ukrajinsko komunistično stranko razpustil, njene voditelje pa deloma postreljal, deloma izgnal v Sibirijo na prisilno delo. Nato se je po direktivah iz Moskve ustanovila »Komunistična stranka Ukrajine«, ki že po svojem imenu kaže centralistično tendenco Moskve. Okoli 70% vseh ukrajinskih komunistov so birokrati, ki so bili poslani v Ukrajino iz Moskve, in v sovjetski upravi Ukrajine je Ukrajincev komaj 10%. Boljševiška centrala v Kremlju ima v evidenci posebno ukrajinsko duhovščino in učiteljsko, z eno besedo ukrajinsko inteligenco, ki je Moskvi trn v peti. Stalin je na vse načine poskušal, da ukrajinsko inteligenco pridobi zase, rezultat pa je ta, da je danes vsa ukrajinska inteligenca, kolikor je ni postreljena in izgnana, do dna srca sovražna ruskemu boljševiškemu absolutizmu, ki je zamenjal tiranijo obsovaženih carjev. Danes je v Ukrajini 20.000 šol brez učiteljev, na katerih mesto so stopili Velikorusi, od katerih veliko število ne zna ukrajinskega jezika. Ukrajinsko cerkev je moskovski sovjet obtožil, da je članica »Društva za osvoboditev Ukrajine«, ki je bilo marca 1933 postavljeno pred dr-

sebni svetovni dolg po tem računu 250 milijard mark ali 4 bilijone, 250 milijard Din. In ta v nominalni vrednosti zapisan dolg se je zaradi padca cen podvojil, ker predstavlja dvakratno breme, ki ga dolžnik dvakrat tako težko vrne, amortizira ali samo obrestuje, kot pred 4—5 leti. Ali ta ogromna teža, ki leži na svetovnem gospodarstvu, ne bo zadušila vsega življenja? Zakaj pa potem državni čakaajo in slepomišljajo okrog jedra, ko leži problem v vsej jasnosti na dlan. Odvalite to breme, pa bodo narodi sveta svobodneje zadihali in prožneje sešli po delu, ki edino rešuje.

Z rablji in rdečo vojsko vlada Moskva Ukrajino

žavno sodišče. Ukrajinskega metropolita Lipkivskega in več škofov so izgnali na proslule Solovečke otoke v Belem morju.

Stalinove Ječa metode Deportacija Smrt

Toda v čast Ukrajini bodi povedano, da ni klonila pred tiranijo rdeče Moskve niti njena inteligenca niti preprosti narod. Marca 1933 je stalo, kakor smo že povedali, pred državnim tribunalom 45 ukrajinskih inteligentov, obtoženih, da so člani društva za osvoboditev Ukrajine. Bili so obsojeni na ječo in na pregnanstvo, ker se je Stalin bal poslati jih na morišče z ozirom na to, da je šlo za zelo ugledne ljudi, kojih smrtna obsodba bi bila v Evropi napravila vtis, da so proti Rusiji, oziroma ruskemu režimu ravno najuglednejši Ukrajinci. Menj obzirno pa je bilo državno sodišče s preprostimi Ukrajinci in en mesec prej, to je v februarju, je državno sodišče v Harkovu (sovjeti so namreč prestavili zgodovinsko prestolico Ukrajine iz Kijeva v Harkov čisto na meji z veliko Rusijo) obsodilo 1500 ukrajinskih delavcev in kmetov na smrt zaradi »kontrarevolucionarnega mišljenja«.

Kako Moskva raznaruša Ukrajino:

1. Rdeča vojska prazni ukrajinske vasi
2. Ukrajinski kmetje na prisilno delo!
3. Kdor je ostal doma - gladuje

Stalinove represalije so seveda imele ravno nasproten učinek. K temu pride še socializacija zemlje, ki je Ukrajince zadela najbolj živo. Dočim je namreč velikoruski kmet od nekdanje neke vrste nomad in ni prav nič navezan na svoj dom in na svojo zemljo in jo je stoletja obdeloval v socializirani obliki tako zvanega »mira« ter ni imel nikoli nobene ljubezni do nje, ker mu ni ničesar donajala — pa je ukrajinski kmet, ki je živel pod zapadnimi vplivi, velik individualist, ki za komunistično gospodarstvo nima prav nobenega smisla. Zato je ukrajinski kmeti narod, ki ga je 85%, sprejel Stalinovo kolektivizacijo s skrajno sovražnimi čustvi. To tembolj, ker Ukrajinci dobro čutijo, da Moskva forsira socializacijo ukrajinske zemlje v prvi vrsti zato, da Ukrajino denacionalizira. Naravni odpor proti socializaciji so namreč sovjeti izrabili v to, da so domorodne ukrajinske kmete začeli pošiljati v izgnanstvo v Sibirijo kot »buržuazne« elemente, na njihovo mesto pa importirajo mužike iz Rusije.

Ker je pasivna resistenca, oziroma bojkot proti socialističnim odredbam iz Moskve zavzel ogromne dimenzije, ki ogrožajo celokupno sovjetsko gospodarstvo, se je Stalin zatekel k izrednim sredstvom. Rdeče čete so izpraznile letos cele ukrajinske vasi in so njihovo prebivalstvo v masi deportirali v Kuban, v Sibirijo in v Arhangelsko gubernijo. Veliki kanal, ki veže Nevo, oziroma Vzhodno morje z Belim morjem, so zgradili deportirani kmetje iz Ukrajine. V Ukrajini sami pa vlada neusmiljen glad in na milijone ukrajinskih kmetičev je obsojenih na počasno izumiranje, ako bo gospodarska kriza trajala le še nekoliko dalje. Stalin sam pa je imenoval enega izmed šefov proslule GPU Akulova za diktatorja, ki ima nadzirati izvedbo socializacije na vsem teritoriju sovjetske Rusije, v prvi vrsti pa na ozemlju Ukrajine. Sicer pravijo, da bo Akulov skušal pridobiti mase za sovjetsko gospodarsko politiko tudi z lepimi metodami, toda Ukrajinci si ne delajo nobenih iluzij, da bo novi diktator v Ukra-



Stalin

jini še bolj poostril rabeljske metode GPU, vrhovnega policijskega političnega urada kremelskih rdečih tiranov.

Taina smrti Skrypnika

To je bilo preveč tudi »Komunistični stranki Ukrajine«, ki se je tem Stalinovim metodam uprla. Toda Stalin je stranko brezobzirno decimiral in prisilil predsednika, ki je obenem še ukrajinske republike, Skrypnika, da si je sam poglaval kroglo v glavo, da ne pride pred državno sodišče, ki bi ga bilo obtožilo veleizdaje, češ, da je hotel Ukrajino odtrgati od sovjetske Rusije...

„Ukrajina se ne bo dala ubiti“

Le tisti, ki pozna težke notranje probleme, ki danes pretresajo Rusijo in ogrožajo sovjetski režim, more razumeti najnovejši preobrat v ruski zunanji politiki. Moskovski sovjet mirno trpi, da si Japonci za Mandčurijo osvajajo še Mongolijo in grozijo, da bodo Rusijo vrgli tudi iz Vladivostoka, ker se oblastniki v Kremlju ničesar ne bojijo bolj kakor vojne. Litvinov pa je dobil tudi nalogo, da se sporazume s Poljsko in z Romunijo ter s sosednjimi državami na zapadu sploh, zato ker hočejo sovjeti zavarovati se tudi na zapadu. Zakaj boljševiškega režima bi bilo takoj konec, kakor hitro bi bil zapleten v vojno na vzhodu in na zapadu, kajti v tem slučaju bi se Ukrajina dvignila kakor en mož proti svojim tlačiteljem. Sovjeti se niso pomirili z Evropo iz ljubezni do miru ali zato, ker bi hoteli pomagati Franciji, da ohrani pridobitve verzajske mirovne pogodbe. Taka razlaga bi bila popolnoma nesmiselna in naravnost bedasta. Moskovskim vladodržcem gre edino za to, da jih pušče Evropa na miru, medtem ko bodo oni »pacifizirali« nesrečno Ukrajino. Toda Ukrajina se ne bo dala ubiti!

W. Jakymiv

Nemška pest trka na vzhodna in na zapadna vrata

Due izzivalni zborovanji
dva izzivalna govora

Berlin, 28. avg. b. Včeraj so Nemci na vzhodu in na zapadu države priredili velike nacionalne svečanosti. Na vzhodu je bila proslava obletnice zmage pri Tannenbergu. Proslava je bila pri sponeniku v Hohensteinu. Udeležili so se je Hindenburg, Hitler, Papen, ostali člani vlade in predsednik pruske vlade Göring. Hitler je v svojem govoru poudaril, da veliko delo, ki ga je izvršil Hindenburg pri Tannenbergu, zahteva od nemškega naroda, da ostane Hindenburgovemu imenu hvaležen in udan. Da pa se tej zahvali da izraza, je vlada sklenila, da osvobodijo posestvo Hindenburga v Neudecku vseh državnih in občinskih davkov, kar naj se prenese tudi na Hindenburgove nemške potomce. Hindenburg se je zahvalil Hitlerju in med drugim izrazil svojo udanost in zvestobo bivšemu ekskajzerju, kateremu se zahvaljuje za to, ker ga je postavil na čelo one vojske, ki je zmagala. Sprejema vladni dar kot simbol povezanosti imena Hindenburg s prusko zemljo.

Po tej svečanosti je Hitler s predsednikom pruske vlade Göringom, podkanclerjem v. Papenom in vojnim ministrom Blombergom odpotoval z letalom preko Königsberga v Rügenheim, kjer so se vršile velike manifestacije za priključitev saarske oblasti v Nemčijo. Teh manifestacij se je udeležilo nekaj 10.000 Nemcev iz saarske oblasti, ki so prišli v Niederwald. Tudi tukaj je imel Hit-

ler govor in naglašal, da je dva milijona Nemcev odtrganih od Nemčije, vendar pa je ostal most, ki vodi v nemško državo, popolnoma nedotaknjen. Hitler je omenil, da v inozemstvu trdijo, da se sedanji režim v Nemčiji vzdržuje s silo. Hitler je izjavil, da je pripravljen razpustiti parlament in razpisati nove volitve, ker je prepričan, da se bo ogromna večina nemškega naroda zopet izjavila za sedanji režim. Dalje je izjavil, da Nemčija ne želi vojne v drugimi, da ne zahteva ničesar tuje, samo zahteva, da bodo tudi drugim državam pogodbe svete in ne samo za Nemčijo, ki mora spoštovati one pogodbe, ki so ji bile vsiljene. Hitler je končal svoj govor z izjavo, da se želi Nemčija sporazumeti s Francijo, vendar pa tudi sedaj poudarja, da se Nemčija ne bo nikdar odrekla saarski posesti.

18 milijard primanklija

Pariz, 28. avg. c. V tujakšnji politični krogi je živo odjeknila včerajšnja izjava ministra za državni proračun Lamenouze, ki je za bodoče leto napovedal primanklija sedmih milijard (18 milijonov Din), napram dvem in pol v tekcu proračunskem letu. V političnih in finančnih krogih ne vedo, kako bi ta orjaški primanklija pokrili.

Podonavje, Podonavje... Kdo pojde v Rim? Titulescu, dr. Beneš, oba ali nobeden?

Rim, 28. avgusta. b. Izmenjava listin, glede pogajanj z državami Male zveze, kot nadaljevanje pogajanj, ki so se vodila med Italijo, Avstrijo in Madjarsko, bo verjetno trajala še ves ta teden. V tukajšnjih poučenih krogih mislijo, da francoska vlada ne gleda z nezaupanjem na to akcijo italijanske diplomacije in da niti kompetentni gospodarski faktorji Male zveze niso nič več nasproti tej ital. iniciativi. Radi tega bodo takoj, ko se bodo precizirala nekatera načelna vprašanja, pričele države Male zveze in Francija sodelovati pri gospodarski reorganizaciji Podonavja. Za sedaj smatrajo, da bi bil prihod dr. Beneša v Rim kot preuranjen, simpatizirajo pa z možnostjo, da bi pred dr. Benešem prispel v Rim romunski zunanji minister Titulescu. Fašistični listi poudarjajo, da je Titulescu poverjena delicatna naloga, da je on kot delegat Male zveze aktivno deloval v Parizu in Londonu ob času, ko je bil pakt štirih zapadnih velesil tik pred zaključkom. Francija in države Male zveze sedaj računajo, da je Rumunija edina med njimi, ki ima z Italijo prijateljsko pogodbo, razen tega pa se bo morala obnoviti in spopolniti med Rumunijo in Italijo trgovinska pogodba, ki bo iztekla dne 30. novembra letos. To bo poleg ostalih vprašanj, o katerih se bo Titulescu razgovarjal v Rimu, glavno vprašanje in tudi glavni razlog za skorajšnje potovanje Titulescu v Rim.

Kar tiče sestanka zunanjih ministrov, Francije, Velike Britanije, Italije in Nemčije, ki naj bi bil v Rimu pod predsedstvom Mussolinija, poudarjajo fašistični listi, da sklicanje takega sestanka ni nič

abnormalnega, nasprotno, da je ta sestanek potreben, da se skupno proučijo vsa vprašanja, ki interesirajo velike države, posebno pa še, da se resno in podrobno prouči vprašanje Podonavja. Ta sestanek pa ne more biti uvod v pogajanja, ki se vodijo iz Rima z Avstrijo in Madjarsko in ki bi se morala razširiti tudi na države Male zveze. Sele, ko se bodo ta pogajanja končala, bo lahko prišlo do sestanka zunanjih ministrov štirih velikih zapadnih držav.

„Zbližajte Dunaj in Prago“!

Pariz, 28. avg. c. Glavni urednik lista „La République“, Roche, ki je intimni prijatelj predsednika vlade Daladiera, je napisal danes članek, v katerem zahteva akcijo v korist Avstrije. V notranje-političnem pogledu pravi pisec članka, je potrebno zbrati vse avstrijske sile, v zunanje-političnem pogledu pa je treba delati na zbližanju Dunaja in Prage, ki sta prijateljski sestanek med Dollfusom in dr. Benešem.

Dunaj, 28. avg. c. V nekem govoru, ki ga je imel večerjati finančni minister, je ponovno poudaril tendenco avstrijske vlade, da čimprej stopi v ožjo gospodarsko zvezo s podonavskimi državami. Minister je izjavil, da se vodijo pogajanja s Češkoslovasko za enak sporazum o gospodarskih vprašanjih, kakor z Madjarsko. Skupno sodelovanje podonavskih držav, brez vmešavanja velesil, ki zasledujejo svoje posebne interese, bi dovelo najhitreje in tudi najboljše do političnega in ekonomskega miru v Podonavju.

Preureditev kmetijskega ministrstva

Prpriave za nov zadružni zakon

Belgrad, 28. avg. m. V zvezi z zadnjimi velikimi upokojitvami v kmetijskem ministrstvu se je sedaj kmetijski minister dr. Tomašić odločil, izvesti tudi reorganizacijo svojega resora. Za sedaj se je v oddelku za agrarno politiko izvedla reorganizacija tako, da se je ustanovil poseben odsek za zadružništvo, kateremu načeluje kot še novoimenovali inšpektor kmetijskega ministrstva Vladimir Vujnović, bivši upravnik zveze nabavljalnih zadrug državnih nameštencev in prejšnji inšpektor ministrstva socialne politike in narodnega zdravja. Novemu oddelku za zadružništvo je sedaj podrejeno vse zadružništvo z agrarnimi zajednicami vred. Istočasno je kmetijski minister sklenil, da bo v najkrajšem času spravljal pred narodno skupščino novi

zadružni zakon, katerega sedaj intenzivno pripravljajo. Dalje se je izvršila v kmetijskem ministrstvu tudi reorganizacija glede podeljevanja podpor zadružništvu, in sicer tako, da bo odelaj pristojen za odločitve glede podeljevanja podpor samo ta novoustanovljeni zadružni odsek ter da se bodo v njegovem območju združila tudi dva sredstva za zadružništvo v proračunu tega novega odseka, odnosno v proračunu odseka za agrarno politiko in korporacije. Kar se tiče novega zadružnega zakona, na katerem se sedaj intenzivno dela, je Glavna zadružna zveza še meseca decembra 1931 izročila tedanjemu kmetijskemu ministru dr. Šibeniku definitivni načrt zadružnega zakona, ki bo služil sedaj kot podlaga za novi zadružni zakon.

Ali dobimo tovarno avtomobilov?

Belgrad, 27. avgusta.

Kljub dejstvu, da avtomobilizem pri nas niti zdaleč še ni razvit kakor bi bil lahko in je avtomobilska industrija danes v Jugoslaviji enaka ničli, se je trgovinsko ministrstvo sporazumno z drugimi odločilo za graditev prve avtomobilske tovarne v Jugoslaviji. Doslej smo potrebovali količino te vrste blaga vsakeletoletno uvažali iz inozemstva. Vendar je treba takoj na tem mestu pripomniti, da je uvoz avtomobilov, deloma radi številnih naročil pred nekaj leti in še bolj radi gospodarske krize, v zadnjih letih katastrofalno padel. Pred leti je namreč naša država uvažala povprečno 1500 avtomobilov, v nekaterih letih še mnogo več (celo do 2500). Zadnja leta pa ni potrebe po tolikem uvozu iz zgoraj navedenih dveh razlogov in je v tem oziru naš uvoz leta 1931 padel na 250, a lani celo na 150 avtomobilov. Letos bo po vseh verjetnostih okoliščinah še manjši. Vse to torej logično govori proti forsiranemu razvoju domače avtomobilske industrije. Sicer so pa to dejstvo nekateri tudi že uvideli in je na sestankih med zastopniki tuje kapitala in naše države, ki so se te dni vršili v Belgradu, to prepričanje razvidno iz rešitev.

Trgovinsko ministrstvo je pred približno pol leta razpisalo pogoje za graditev avtomobilske tovarne. Ker domačega kapitala v tej smeri pri nas ni, je razumljivo, da so se oglašili sami tujci, največ Nemci in Francozi. Po izboru desetih ponudb jih je bilo še sedem eliminiranih in te dni so se vršila tozadevna pogajanja med zastopniki države in treh interesiranih industrijskih firm (dve iz Francije, ena iz Nemčije). Vse tri firme so poslale v Belgrad svoje glavne ravnatelje, kar je znak, da mnogo polagajo na ugodno rešitev.

Ruda Jurca:

Politika na počitnicah

II.

Slehera politična prelomna doba si je dovoljevala slične razgorene puritanske pose, kakor današnja. Politika devetnajstega stoletja je bila politika anarhične nepovezanosti političnih tokov, ko sta politični oportunizem in elastičnost veljala za najvišje državniške lastnosti. Vred tega je bil politični preprič v salonih evropske politike tako močan, da ni bilo treba ravno izrednih načelnih programov, da se je iz te ali one miznice dal ujeti ta ali oni aranžman. Po l. 1870 je še celo tako mehka in lirično dostojna francoska politika udarila čisto v naturalistično smer obravnavanja evropskih problemov, ki je onim činiteljem srednjeevropske politike, ki še v borbi za nacionalno svobodo v okviru politične kulture niso bili sproščeni, vsilila obsornost in zasoplenost v politični tekmi, ki nikakor ni bila v skladu z dinamiko njihove lastne kulturno politične samostojnosti.

Po sprošeni politični anarhiji devetnajstega stoletja prehajamo v dobo organizacije in centralizacije političnih strasti. Po milosti vsevedne politične modrosti tega ali onega socialnega ali šovinističnega diktatorja je ves politični horizont bil zožen v problematiko dveh ali treh političnih dogem, ki v diktaturi pravovernosti terjajo zase absoluten pristanek političnega individua.

V tej borbi političnega individua proti centralizirani politični miselnosti nas sistem političnih počinikar nikakor ne bi smel razburjati. Preteklost je polna sličnih političnih precedentov in njihov nauk bi nas moral le ohrabriti v pravilnosti gledanja sodobne politične problematike. Borba za politične principe francoske revolucije je doživela troje romantičnih razočaranj v revolucijah l. 1815, l. 1830 in l. 1848. Vsakemu takemu razočaranju je navadno sledila očetovska poza kakoga več ali manj diktatorskega očaka, ki je trdil, da je zmogel podati za vse časovni statični program občestvene političnega hotenja. Po l. 1852 je ta malo-meščanska praznovornost šla celo tako daleč, da se je zaletela v senco političnega herojstva in pod plaščem Napoleona III. mislila, da bo lahko poslala politiko na počitnice in v imenu liberalizma in nacionalizma izvedla klasifikacijo političnih strasti z zarjavim mečem bonapartizma v roki. Razplet evropske politike po francoski katastrofi l. 1870 je pokazal, kako naven je bil ta račun francoskega malomeščanstva.

Doba političnega življenja od l. 1870 do l. 1918 nam je še zelo blizu. Čim bolj se trenutno skuša politično hotenje zožiti v meje enostavnosti, tem več raznovrstnejših elementov smrti nosi samo v sebi. Če postaja način političnega obračunavanja direkten, takorekoč iz oči v oči, potem ko se nasprotnik pristi, da razgovarja na isti politični tribuni kot politični pravovernik, potem se v dejanski politični miselnosti ustvarja predhodno doba političnega tihočinstva, ki renegatske politične bankete spravljalosti nasproti preobrača v prave pogrebščine vladajočega političnega sistema, zaključke še možnih političnih kompromisov pa spreminja v koeficiente najobčajnejše politične nemore in nečasti.

Često nas najbrže moti, da se je s trenutnim centraliziranjem političnih elementov tudi sodobni politični trg zelo zožil in poenostavil. Ker je vsak trg zasnovan na principu kupoprodaje, se nam naravno vsiljuje blago tako, kakršen je njegov zunanji videz. Baje se je tako jugovzhodni politični trg Evrope poenostavil v modrost in plosnivost bizantizma, severni germanski trg v brutalnost germanske discipline, anglosaški trg v pragmatizem gentlemanske premočrnosti. Sleheri politični delavec pa stremi v bistvu za tem, da svoj narod politično afirmira. Tistemu, ki zanika logično utemeljenost trenutne politične sterilnosti, se naravno sestava političnega trga podaja v tej obliki. V tem okviru pa obstoja edina možnost političnega muholovstva, ki v konkurenci zgoraj navedenih momentov res da pretvori v puhlo politiko nadmudrovanja in nesmiselne zahrbtnosti, ki nikdar ne temelji na drugem ko na nepoštenju, klečeplazvu, nedostojnosti in nezvoznosti. To da

tega vprašanja in da so zelo zainteresirani na dočeli jugoslovanski avtomobilski industriji.

Sestanki pa niso nudili uspeha. Do sedaj ni prišlo. Na eni strani so zastopniki industrije zahtevali državno garancijo, da bo od novo izdelanih avtomobilov kupljenih najmanj 800, kar bi bilo popolnoma dovolj, da zagotovi profit kapitala in nemoten razvoj avtomobilske industrije. Kakor vidimo, so torej inozemske fabrikantske firme zelo oprezne. Zastopniki države iz razumljivih razlogov (primerjaj zgoraj omenjeni padec števila avtomobilov, ki smo jih zadnja leta uvažali) na te pogoje niso prišli. Ker generalni ravnatelji omenjenih treh firm niso imeli popolnoma svobodnih rok za nadaljnje zaključke v tem oziru, so pogajanja prekinjena in se bodo nadaljevala, ko se oni o tem dodatno sporazumejo z vodstvi tovarn.

Omeniti je treba še, da so razen zgoraj navedene državne garancije zastopniki avtomobilske industrije zahtevali razne druge beneficije oziroma popuste. Tako predvsem garancijo za izključno pravico izdelovanja avtomobilov za prihodnjih deset let, oprostitve vseh (državnih, banovinskih in občinskih) davkov, popust pri prevozu materiala in carinsko oprostitve za vse dele, ki se ne bi izdelovali v Jugoslaviji. Zdi se nam, da so ti pogoji sila težki in da bi njihov sprejem pomenil direktno podpiranje tuje kapitala, ki že tako dovolj zasluži pri nas.

Pogajanja se bodo, če vodstva tovarn pristanejo na pogoje naše države z ozirom na prvo točko (garancija za prodajo 800 avtomobilov letno), v doglednem času nadaljevala. Po dosedanjih izjavah bi v začetku tovarna izdelovala le tovarne avtomobile, in sicer dva različna tipa. Kasneje bi prišli na vrsto tudi osebni. Tovarna bi po zagotovitvah strokovnjakov letno izdelala približno tisoč voz.

III.

Politični optimizem, ki ga dosednje za račun svoje politične miselnosti ne moremo afirmirati, se mi zdi, da še zmiraj nosi mnogo zdravih in pravičnih temeljev. Sicer je v trenutnem oblikovanju evropske politike poslan na počitnice, a to še kakor pozorjujejo stari in novi simptomi političnih sličnosti zanj absolutno ni nikak negativum.

V vseh sličnih dobah prelomnicah sta se v politični miselnosti pojavljala dva tokova. V radikalnem obračunavanju vsega prejšnjega se uveljavljala na eni strani absolutizem razgorene ortodoksosti, na drugi strani pa samopasna zakrknost renegatsva. Oboje lovi palčice politične justice nad starim, da tem lažje nastopa kot zakonodajalec in ječar pokreta, ki ga torja v svoj okvir politične diktature. Na tem lažnivem razumevanju političnega življenja se lahko zgradi celo cel politični sistem in nov tip države, nikdar pa ta sistem ne bo mogel zajeti resno in pošteno hotenje občestvene političnega izživljanja.

V miselnosti našega političnega rodu doživljamo sledečo politično zanimivost. Včasih se nam je zdel oportunizem kot način, kako se kako politično stremeljenje najlažje najsirokogrudneje izživlja. Končno je vsaka politika umetnost mogočega v danem položaju in v času. Ko se v življenju niso pojavljala nasprotja absolutnega značaja, ta sistem politike ni bil ostrina, na kateri bi se morala uprizorjati politična akrobacija. Vkljub dokončni formulaciji državnega, socialnega in nacionalnega principa pa se nam danes preko in mimo tega vsiljuje že novo in poostreno principielno stališče do teh problemov, ki se z izkušnjo trenutno prestanega opaja, za ta svoj načelni program pa se ne boji prodora, ker veruje v vitalnost svobodne igre vseh človeških političnih elementov.

Razočaranje „pod rešetom“

Ugledno kinematografsko podjetje je razpisalo „inzeratno uganko“, za katero je vladalo ogromno zanimanje in je prišlo 1247 pravočasno dosepih rešitev. Pri toliki množini rešitev je seveda izključeno, da bi vsi pridni ugankarji prišli do nagrade. Od nagrade so izključene vse rešitve s slovničnimi napakami. Neki list objavlja sedaj „pravilno“ rešitev: „Pomnite! 31. avgusta otvarjamo novo filmsko sezono itd.“ Ta oficijelna rešitev je sama slovnično napakna in zato se bodo vsi pridni ugankarji obrisali pod nozom. Oblika glagola „otvarjamo“ nima prihodnjega pomena. Prihodnji pomen morejo imeti samo dovršni glagoli. Ad exemplum: „Jaz pa pojdem na Gorenjsko“ in „Jaz pa hodim na Gorenjsko“. Slovnično pravilno bi se torej moral glagol staveti v „otvorim“. Vse nagrade bo ugledno podjetje lahko spravilo v svoj — žep.

Vlom v palačo Pilsudskega

Varšava, 28. avg. k. V grad Belvedere, v katerem stanuje maršal Pilsudski in ga straži 500 detektivov in stražnikov, je bil izvršen preteklo noč vlom v uradni kabinet maršala. Vlomilci so odnesli 50.000 zlotov, razen tega pa so ukradli iz pisalne mize in omare zelo važne politične dokumente. Takoj zvržen delovne sobe je maršalova spalna soba. Maršal ni slišal prav nobenega šuma. Zjutraj je izjavil, da bo odpustil vso stražo, ako se ne najdejo ukradeni dokumenti. V Varšavi je policija prišla več sto sumljivih oseb. Izvršila je okoli 500 hišnih preiskav. Kontrola na meji je zelo poostrena. Sumi se pa, da so vlomilci zbežali z letalom.

Herriot v Rusiji

Harkov, 28. avgusta. (a). Herriot je dopoldne ob 11 prispel s svojim spremstvom v Harkov in si ogledal mesto. Prebivalstvo je francoske goste tople pozdravljalo.

Pariz, 28. avgusta. (a). Iz Kijeva poročajo, da je tamkajšnje prebivalstvo priredilo večerj prisrčen sprejem bivšemu predsedniku francoske vlade Edou-

Slavoloki, cve tje, parade - tam kjer je glad

ardu Herriotu. Vse ulice, po katerih je šel Herriot, so bile polne ljudi, ki so navdušeno vzklikali Herriotu in njegovemu spremstvu. Herriotovo avto so je moral ustaviti in precej dolgo čakati, ker so manifestanti zahtevali, da jim Herriot govori. Ves čas ko se je Herriot s svojim spremstvom vozil po kijevskih ulicah, je bil ves promet ustavljen.

Zasedanje banovinskega sveta

Ljubljana, 28. avgusta. (a). Kr. banska uprava dravske banovine razglasa:

Na postavi odloka g. ministra za notranje zadeve z dne 22. avgusta 1933, IV. br. 1917-1 je gospod ban odredil, da se banovinski svet dravske banovine sestane dne 4. septembra 1933 ob 10 dopoldne na izredno zasedanje.

Predmet zasedanja bo:

1. sklepanje o uredbi o sestavi kandidatnih list, o sestavi in poslovanju volilnih odborov in o ravnanju pri glasovanju volilnih odborov in o ravnanju pri glasovanju pri občinskih volitvah v zmislu čl. 31 občinskega zakona,
2. razprava o »Uredbi o zavarovanju žitaric in plodov proti točici in,
3. razprava o načinu uporabe in porazdelitve dohodkov »Brednostnega sklada dravske banovine za leto 1933-34.

Kdo je ubil Neudorierja?

Zagreb, 28. avg. b. Policijske oblasti nadaljujejo preiskavo za morilec Neudorierjem. Ugotovilo se je, da je municija, s katero je bil ubit Neudorier, inozemskega izvora in se je v naši državi ne more nabaviti. Municija izvira iz neke sosednje države. Ni izključeno, da je pokojnik padel kot trtev inozemske zarote.

Poslaniki se poslavljajo

Belgrad, 28. avg. m. Odhajajočemu sedanjemu nemškemu poslaniku na našem dvoru g. Dufour-Feroncu bo priredilo tukajšnje jugoslovansko-nemško društvo poslovilen večer s čajanko, ki bo vključil v klubskih prostorih. Poslanik Dufour-Feronce bo odpotoval iz Belgrada v četrtek zvečer.

Belgrad, 28. avg. m. Zunanji minister Bogoljub Jevtič je priredil danes dopoldne v hotelu »Avala« s svojo gospo poslovilni banket dosedanjemu ameriškiemu poslaniku na našem dvoru gosp. Princeu in dosedanjemu nemškemu poslaniku g. Dufour-Feroncu. Banketa so se med drugimi udeležili papeški nuncij msgr. Pelegrinetti, pomočnik zunanjega ministra Jurisich in Purič, dvorni minister Antič, naš poslanik v Rimu Jovan Dučić in drugi.

Hmelj

Zalec, 28. avg. Dne 28. avgusta se je pridno nadaljevalo obiranje preostalih hmeljskih nasadov, in če se ne pokazi vreme, bo v kratkem končano in s tem letošnji pridelek pod streho. Izredno živahno zanimanje za letošnji prvovrstni savinjski hmelj traja dalje in vedno več kupcev posega v kupčijo. Cene so narastle še nadalje in so znašale danes 85—95 Din, pa tudi 97 za kg. Poleg tega pa se dajejo tudi precejšnje napitnine, tako da je dejanska cena še višja. Zdi se, da se cena 100 Din za kg ne imenuje rada in zato raje omenjajo nižjo ceno, da rešijo še napitnino. Kljub temu pa se je za neko večjo partijo res izbranega prvovrstnega hmelja nudila danes tudi cena 100 Din za kg. Hmeljarji so še vedno zelo rezervirani in le sem in tja pade tudi kaka večja partija, večinoma pa le po par stotov. Splošno mnenje je, da do sedaj še ni prodanega mnogo nad 500 stotov letošnjega pridelka.

Razdelitev petelinov in kur

Kr. banska uprava bo razdelila letošnji jesen primerno število plemenskih jareč in petelinov rjave štajerske pasme. Interesenti naj se prijavijo pri pristojnih sres. kmetijskih referentih, kjer dobiijo za to potrebna pojasnila in obrazce za prošnjo. Prijave se sprejemajo samo še prve dni septembra.

Tenis

Zagreb, 28. avg. c. Včeraj popoldne so se nadaljevale zadnje teniške igre med Avstrijo in Jugoslavijo. Prva igra med Matejko (Avstrija) in Punčecem (Jugoslavija) je končala z zmago boljšega gosta z rezultatom 6:4, 6:1, 6:4. Ker so Avstriji vodili z 2:1, so dobili s to zmago tri točke. Zadnja igra med Artensom (Avstrija) in Kukuljevičem (Jugoslavija) bo vplivala samo še na razliko točk, ker je zmaga Avstrije že zagotovljena.

Zagrebska vremenska napoved: Nestalno in zmerno toplo.

Dunajska vremenska napoved: V splošnem bo jasno in suho vreme še trajalo.

„Modre srajce“ na Irskem

Dublin, 28. avg. b. Kljub vsem ukrepom irske vlade je bil od modrih sracij napovedani obhod v Bealnacachu, kjer je 1922 bil ubit iz zasede voditelj irskih republikancev Collins. Spretnemu manevriranju generala O'Duffya se je posrečilo, da so pristali modrih sracij potegulji 400 policajev in oddelek vojaštva za nos in ga odvedli izven mesta. V mestu manem pa so se naglo zbrali pristasi modrih sracij, več tisoč po številu in so imeli napovedane manifestacije. Ko je general O'Duffy hotel pri spomeniku Collinsa govoriti, mu je to neki policijski uradnik, ki je ostal v mestu, preprečeval, naker je O'Duffy rekel, da želi samo časnikarjem dati izjavo. V tej izjavi je naglasil, da bodo oni in njegovi prijatelji šli naprej svojo pot do končne zmage. Poskusi de Valere, da vpostavi diktaturo ne bodo uspeli.

Ramena reka poplavlila 1000 naselbin

Šanghaj, 28. avg. c. Katastrofalne poplave Rumene reke postajajo še strašnejše. Po poročilih guvernerja pokrajine, kjer divja nepregledno vodovje, je dozdaj pod vodo 1000 mest, mestec in vasi. Število žrtev še ni znano, istotako pa še ni mogoče oceniti škodo, ki jo je povzročilo vodovje. O usodi inozemcev v poplavljenih krajih, ni še ničesar znanega.

V Celovcu pokajo bombe

Dunaj, 28. avg. b. Zadnje dni se vse bolj opaža agitacija narodnih socialistov v avstrijskih pokrajinah. Tako so narodni socialisti v Ljubljani vsi ulice v mestu s tisoči in tisoči letakov s kljukastimi križi. Na bližnjih gričih so ponoči ponovno zablesteli kljukasti križi. Tudi župno cerkev v Ljubljani so vse oblepili s plakati, na katerih so bili natpisani veliki kljukasti križi. V Celovcu sta eksplodirali dve bombi, ena v Bismarckovem parku, druga pa v Schillerjevem parku. Tako je nato je eksplodirala še ena bomba pred poslopjem deželne vlade. V Riegu je prišlo do narodno-socialističnih demonstracij in je bilo več oseb aretiranih.

Fant in dolar padata

London, 28. avgusta. b. Ker so bile angleške borze v soboto zaprte, ni prišlo do novega padca funtsterlinga in vrednostnih papirjev. Nedeljski listi računajo, da bo danes prišlo do senzacionalnega povišanja cen in s tem v zvezi tudi do nadaljnjega padanja funta. Listi naglašajo nadalje, da je svet pred važnimi valutnimi spremembami in da bodo tudi one države, ki imajo sedaj zlato podlago, izvršile dalekosežne ukrepe. V zvezi s tem opozarja »Sunday Express«, da je Francija s svojo politiko dala povod za ponoven padec funta in dolarja. Listi izjavljajo, da se vse francoske banke skupaj s francosko narodno banko zadnje dni krčevito trudijo, da svoje inozemske valute spremenijo v zlato, kar je imelo za posledico zvišanja cene zlata.

Tečaji

London, 28. avg. (a). Danes je Newyork notiral 4,58, Pariz pa 81 in 15/16.

Pariz, 28. avg. (a). Ob 11.45 je notiral Newyork 82,00, London pa 17,87.

London, 28. avg. (a). Danes je zlato padlo za 7 in pol točke na 128/8.

London, 28. avg. AA. Srebro v palicah je notiralo 17 in 13/16, proti gotovini, terminsko pa 17 in 15/16, fino srebro 19 in 3/16 in 19 in 3/8.

Drobne vesti

Belgrad, 28. avgusta. m. Stalna jugoslovansko-bolgarska komisija poroča, da je končala delo svojega zasedanja in podpisala danes svoj zaključni protokol.

Skopje, 28. avg. m. Včeraj popoldne je bila tu slovesno blagoslovljena nova občinska električna centrala, ki je zamišljena kot dopolnilna elektrarna za novo veliko hidrocentralo, katere se bo v kratkem zgradila na reki Tjeski.

Budimpešta, 28. avg. b. »Regaly Ujsagi« poroča, da bo predsednik vlade Gömbös in morda tudi zunanji minister Kanya odpotoval v Ankaru.

Friedrichshafen, 28. avg. c. Davi je poveljnik zrakovplov »Zepelin« brezlično sporočil, da se bliža Gibraltarju. Pričakuje se, da bo zrakovplov prispel nocoj v Seviljo, jutri zjutraj pa že v Friedrichshafen.

Veličastno zborovanje Katoliške akcije na Trški gori

Novo mesto, 28. avgusta.

K. A. novomeške dekanije je v nedeljo, 27. avgusta priredila na priljubljeno božjepotni Trški gori pri Novem mestu božjo službo z verskim zborovanjem za moše in fante, da je tudi ta dekanija primerno proslavila 1900-letnico odrešenja.

Že v zgodnjih jutranjih urah so oživele vse ceste, pota in stezice, ki vodijo na prijazno gorico, kjer stoji lepa in vsem priljubljena cerkev preb. D. Marije. Pihajali so čvrsti, mladi in zavedni fantje ter postavljeni in značajni mošje iz vseh župnij novomeške dekanije, tako da je bila ob 10, ko se je pričela napovedana služba božja, zbrana tišočglava množica. Ker je bila cerkev, ki je sicer precej velika, odločno premajhna, da bi našla vsa množica v njej prostora, se je služba božja vršila pred cerkvijo na prostem.

Točno ob 10 je stopil na prižnico pred verkvijo novomeški prošt g. K. Čerin, ki je zbrano množico v vznesenih besedah navduševal za cilje K. A. Povdarjal je dolžnost ljubezni in zvestobe do svete Cerkve in njenih voditeljev ter vzpodbujal k živni veri in krepotnemu življenju. Sledila je sv. maša z ljudskim petjem. Ganljivo je bilo poslušati ubrane, krepke moške in fantovske glasove. Mogočno je donela ob koncu sv. maše pesem »Povsod Boga. Po službi božji se je vršilo versko zborovanje, ki ga je vodil predsednik novomeške K. A. g.

Prvi metliški okrajni načelnik mrtev



Metlika, 28. avgusta.

V soboto ob 9 je nenadoma zadela kap tukajšnjega okrajnega načelnika Ernesta Karlavara. Takoj so poklicali zdravnike, dr. Kodra in dr. Omahna, ki sta si bila kar hitro na jasnem, da ni pomoči. Bolnik je ostal v popolni nezavesti. Toliko je še pač bilo časa, da mu je bilo podeljeno sveto poslednje maziljenje. Ob pol 12 je izdihnil. Pokojni je bil rojen leta 1881 v Kastru pri Reki. Po dovršenih študijah je nastopil mesto koncipista na c. kr. namestništvu v Trstu. Kot podglavar je deloval nato v Pazinu in pozneje je bil nastavljen za glavarja na Krku, kjer je preživel trikratno spremembo oblasti. Razpadli Avstriji je sledil prevrat. Italijanskega nasilstva ni hotel prenašati in je bil nato nastavljen v Crikvenico, nato v Novi, kjer je organiziral novo glavarstvo. Nato je spet prišel nazaj na Krk, kjer je prenesel sedež glavarstva iz Krka v Aleksandrovo. Služba ga je nato vodila v Slavonsko Požego, kjer je dosegel višek v svoji karieri kot namestnik velikega župana. Od tu je prišel na Sušak kot glavar in šef policije. In potem je še ponovno bil premeščen — zato ker se ni hotel uklanjati vsakokratnemu režimu. »Nočem biti pokrov vsakemu piskru«, tako je sam menil. Posebno Pribeževci ga je preganjali, ker nikakor ni hotel k njegovi stranki prisloniti.

V Metliko je prišel leta 1930 z nalogom, da organizira novoustanovljeni okraj. Že pri prvem nastopu si je pridobil vse ljudi. Kar hitro se je udomačil in danes žaluje ves okraj in množica njegovih osebnih prijateljev.

Pa pravijo, da smrt čaka za vrati. V tem slučaju je bila še bliže.

Nov krajevni odbor „Krke“

Novo mesto, 28. avg.

Prednočnim smo imeli v Windscherjevem hotelu v Kandiji ustanovno zborovanje krajevnega odbora »Krke«. Poleg številnih domačinov so se ga udeležili za centralni odbor »Krke« iz Ljubljane predsednik dr. Perko, tajnik Podbevšek in blagajnik Rodič. Po izbrnem poročilu g. Podbevška so se vršile volitve, pri katerih so bili soglasno izvoljeni: predsednik dr. Josip Režek, župan in banovinski svetnik, I. podpredsednik Edmund Kastelic, predsednik trgovskega gremija, II. podpredsednik Josip Windscher ml., predsednik Gostilničarske in mesarske zadruge, tajnik Karol Krisk, okrajni kmetijski referent, blagajnik Karol Podbevšek, privatni uradnik, odborniki: Ivan Barbič, sodni uradnik, Josip Bergman ml., mag. pharm., Alojzij Ivanetič, učitelj, dr. Franjo Ivanetič, predsednik podružnice SPD, Viljem Ipavc, predsednik Kluba dolenskih visokošolcev, Karol Jevšek, načelnik mizarske zadruge in gasilske župe, Alojz Kavšek, šef prometne službe, Franc Kek, vikar, Josip Kobe, trgovec, Karol Mohorčič, tajnik Tujsko-prometnega društva, Vilko Menard, predsednik učiteljske organizacije, Jožko Povh, tovarnar, dr. Alojz Turk, profesor in Lado Setine, krojaški mojster.

Krajevni odbori »Krke« obstoje sedaj v Višnji gori, v Stični, Trebnjem in Novem mestu. Še ta teden v petek 1. septembra se bo vršilo ustanovno zborovanje v Grosupljem, nato pa prišlejo na vrsto drugi kraji.

Naročajte „Slovenca“!

Mrak. Po predsednikovem pozdravu je stopil na govorniški oder predsednik škofijanske odb. K. A. g. dr. Miha Krek. V lepi govorniški obliki je razjasnil pomen trpljenja v luči božje Previdnosti, ko je pokazal trpljenje Sina božjega, ki nas bi bil lahko brez trpljenja odrešil na kakršenkoli način, pa si je izbral pot križa. Omililo bi se trpljenje človeštva, bi vladala na zemlji ljubezen, pravčnost in resnicoljubnost. Za tem so se vrstili pozdravi mladeniča Lužarja za šentpetersko župnijo, posestnika Dularja iz prebrenske župnije in bivšega župana Brulca iz stopiške župnije. Slednji je povdarjal, da potrebuje današnji čas neustrašenih, značajnih moš. Tega naj se zavedajo fantje in zato naj skrbijo, da se bodo vzgojili v kremenite značaje. Njegovemu krepkemu izvajanju so zborovalci navdušeno pritrjevali. Vseučiliški profesor dr. Jan Fabjan pa je v jedrnatih besedah povdarjal, kako potrebna je vzgoja zavesti, da smo za vsa dela v zasebnem in javnem življenju odgovorni večnemu sodniku — Bogu. Te zavesti v današnjem svetu manjka. Katoliška akcija ima tudi ta namen, da v vseh slojih in povsod budi to zavest. Med posameznimi govori je šentpeterski pevski zbor pel lepe narodne pesmi.

Po zaključnem zborovanju so bile pete liturgije M. B., nakar so se zborovalci vsi navdušeni, poživljeni in veseli vrnili na svoje domove.

Ob srebrnem jubileju antonievškega župnika

Sv. Anton v Slov. gor. 23. VIII.

Tiho in skromno je obhajal v nedeljo antonievški župnik Franc Škof svoj srebrni jubilej. Bil je rojen 26. julija 1883 pri Veliki nedelji v slavni Prlekiji. Gimnazijske študije je dovršil v Ptuj in se vpisal v mariborsko bogoslovje. Leta 1908 je bil posvečen v mašnika. Tu se začelja njegovo trudapolno delo v vinogradu Gospodovem. Kot zaveden Slovenec je bil prvo nastavljen za kaplana v trgu Marnberg. S kakšno narodno vneto je deloval kot kaplan v Kamnici pri Mariboru, kaže dejstvo, da je bil od tamkajšnjih nemčurjev leta 1914 denunciran oklofut in opljuvan ter odpeljan v graške zapore. Po tretjem službenem mestu pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. je prišel leta 1919 za župnika k sv. Antonu v Slov. gor. Velike so zasluge, ki si jih je jubilej pridobil v 14 letni dobi pri sv. Antonu. Kdo naj popiše njegovo versko skrb za svojo župnijo. Saj je dolgo opravljal svojo približno 3000 duš močno župnijsko sam kot kaplan, župnik in še kot »preški škof«, kakor smo mu v šali rekli. Kot katehet je neumorno deloval in še deluje sedaj v naši 6 razredni šoli. Občudovanja vredno je njegovo umno cerkveno gospodarstvo. Nabavil je nove zvonove prenovil oltarje in kipe preslikal in prepleskal cerkev, da je res lepa in to vse brez kakih primoranih denarnih sredstev. Je pa tudi izvrsten organizator za vse, kar je dobrega in plemenitega. Od začetka neumorno deluje pri naši Hranilnici in posojilnici, postavil nam je tudi lep društveni dom, ki je zmiraj na razpolago za vse, kar je verne in narodno prosvetno.

Po naravi je skromen, tih in goreč, le v družbi je zabaven in dovipen.

Ob njegovem srebrnem jubileju, mu njegovi zvesti župljani (četravno je bil tudi pri nas še denunciran) prav iskreno čestitamo in kličemo: Veegamogočni naj Vam da med nami mnogo let še do zlatega in bisernega jubileja!

Neolikanost potnikov na železnici

Ako preprosto očaneč s hribov, ki v svojih mladih letih ni imel prilike, da bi se bil naučil brati, pljune na tla železniškega vagona, se takoj zgraža ves učeni in napol učeni svet okoli njega. — Ako pa kvanta in kvasi svoje neumne kak inteligent ali politeligenit in otresa take robotosti med vožnjo po železnici, da naravnost skrini moralo sopotnikov, — je to po njegovi izobrazbi v našem prosvitljenem stoletju seveda »duhovitost«. — morda res po kakšnem kavarniškem dimu in likerju, — in višek »iz-obraz-be«. — Pa vendar visoko prekaša takega izobraženca kmetijski očaneč v svoji preprostosti, ker ne ve, da je na leseni steni pritrjena tablica z napisom: Ne plujaj po tleh! — (Kar pa delajo prav radi tudi inteligenti ali kakor jim pravimo po naše izobraženci sami in kaj prepogosto). — V svojem, ne baš kratkem življenju med nešteti vožnjami po železnicah, nisem še nikoli videl našega preprostega moža s hribov, da bi izpraznjeval svoj želodec na hitro kar v vagonu, pač pa že takega inteligenta, ki ni vedel, koliko diž njegov oddelek za notranje zadeve.

Se ena grda, neolikanost razvada med vožnjo po železnicah je, da (seveda le zopet oni iz »boljših krogov«) navale neotesaneč svoje krake z dostikrat umazanimi in kovanimi črevlji na klopi sebi nasproti ter tako jemljejo prostor sopotnikom, jim mažejo obleke, zraven pa še poškočujejo klopi v vagonih. Med jih obdrignejo. — Drugi potniki pa si seveda zamažejo obleke, ko sedajo na take onesnažene prostore. Sicer ni samo neotesanost stopati na klopi v železniških vagonih, marveč je tudi po pravilniku prepovedano in kaznivo. Pa kaj se briga za to tak vsemogočni izobraženi potnik.

Kaj takega naš kmet ne napravi nikoli. — Ako opozoriš na nedostojnost, te pa enostavno nahruli tak izobraženeč. Saj nahruli tudi sprevidnika, če ta ni dovolj energičen, da bi neotesanca potpal za pravo žilo. Red hočemo na železnicah! Tudi udobnosti za vse enako, pa ne take, da bi smeli gotovi ljudje početi vse, kar se jim zljubi.

Žrtlev lantovskega prelepa

Včerajšnji »Ponedeljski Slovenec« je poročal o dogodku na Savi pri Litiji, kjer so se v neki gostilni stegli fantje, pri čemer je bil neki fant smrtno nevarno oklan. Ranjenec, ki so ga prepeljali v ljubljansko bolnišnico, je imel več velikih ran po telesu in je bil nezavesten, tako, da bolnišnica ni vedela za njegove osebne podatke. Čez noč pa se je fantovo stanje nekoliko izboljšalo ter se je fant danes zavedel. Povedal je, da je 27 letni mizarski pomočnik Avgust Ankon s Save. Zdravniki upajo, da je že prestal najhujšo nevarnost.

Preporoditelj Slovenske Krajine Ob 20letnici smrti dr. Fr. Ivanocyja

Medtem, ko se je v začetku druge polovice 19. stoletja začelo razvijati po Slovenskem živahno narodno in kulturno gibanje, je istočasno visel nad Slovensko krajino mrak zapuščenosti in zaostalosti. Redko je dobilo ljudstvo v roke kako knjigo v domačem narečju, za svoje mesto med narodi pa sploh vedelo ni. Tedaj se je v tej zapušteni čredi narodil dne 25. avgusta 1857, Franc Ivanocy, ki je



postal buditelj in preporoditelj svojega ljudstva, njegov krmar v svobodo. On je postavil temelje vsemu, kar danes imamo v Slovenski krajini.

Ime je prevzel po sorodnikih duhovnikih, ki so si ga prikrili po rojstnem kraju Ivanovci v župniji Sv. Benedikta v Kančevcih. Ko je Ivanocy dovršil gimnazijo v Köszegu in Szombathelyu, so ga poslali v centralno bogoslovje v Budimpešti, kjer je končal študije s promocijo. Po enoletni kaplanski službi, je postal l. 1883. profesor dogmatike v somboteljskem bogoslovju, kjer so se sicer razmahnile njegove znanstvene in vzgojiteljske sposobnosti, ni pa mogel najti miru in ravnotežja v svoji okolici. Čez šest let se je vrnil med svoje ljudstvo kot vaški župnik na Tišini. Tu je postal pozneje še dekan, šolski nadzornik in častni kanonik. Umrli je dne 29. avgusta 1913. Pokopan je pri cerkvi Sv. Benedikta, ki je daleč vidna s svoje višine po vsem Ravenskem in Dolinskem.

Shod mož in fantov na Laškem

Laško, 28. avg.

Uspel je ob lepem vremenu prekrasno. V ranih jutranjih urah je sicer padal dež, ki je nadaljeval nekoliko oviral. Pa so le prišli v obilnem številu. Trboveljčani so prišli z zastavo apostolstva mož in fantov. Toliko je prišlo naših vrlih mož in fantov, da so napolnili slikovito cerkev sv. Mihaela na prijaznem, razglednem hribu in prostor okoli nje. Tri sv. maše so bile to nedeljo (27. avg.) pri sv. Mihaelu. Prvo je bral g. pater Lederhas, D. J. Drugo, slovesno, je ob asistenci g. p. Lederhasa in g. župnika Jagra od sv. Ruperta, daroval g. laški dekan, monsignor dr. Krulje. Sklepno sv. mašo pa je opravil g. katehet Ratej iz Trbovelj, ki je prej imel cerkveni govor, v katerem je s prirščnimi besedami razpravljal o Katoliški akciji, ki jo sedanjí sv. oče Pij XI. tako vneto priporoča. Naj bi oduševljene besede propovednikove povsod našle dober odmev!

Po slovesni sv. maši je bilo versko zborovanje na lepem prostoru pred cerkvijo. Govoril je prof. dr. Hohnjec. Poudaril je, da je gospodarska kriza v veliki meri radi tega neresljiva, ker poklicani reševalci nočejo poseči do korenin zla, ki so duhovne in moralne prirode. Za gospodarsko krizo tiči kot njen vzrok duhovna kriza, ki jo je povzročil odpad od Boga. Ljudje so hoteli zatemniti ne-

Osnove Ivanocyjeve veličine so temeljile v njegovi nadarjenosti, izobrazbi in v spoznavanju narodovega položaja. Iz njegove obširne in podrobne delavnosti je treba omeniti zlasti njegovo publicistično, politično in narodno-prebujno delovanje.

Ivanocy je napisal v »Somboteljske novine« mnogo člankov, kjer je obravnaval zgodovino Slovenske krajine, socialna vprašanja ter posegal tudi v burno dnevno borbo za politično osveščenje katoličanov. Zase pa je pisal »Podatke k zgodovini tišinske župnije«, ki so temeljita avtobiografija in duhovita zgodovina njegove dobe v Slovenski krajini in na Madjarskem. Še večjega pomena pa je njegovo pisateljsko delo v prekmurskem narečju. Poleg izdaj verskih knjig, je priredil tudi dve brošuri politično vsebine, v katerih je podal program ljudske stranke; te se je oklenil v boju za socialne in narodne pravice svojega slovenskega ljudstva. Mnogo je pretrpel od pripadnikov madjarskega liberalizma.

Na prelomu stoletja, ko je bila politično-kulturna borba najhujša, so se godile važne stvari v narodni zgodovini Slovenske krajine. Liberalna madj. vlada je s pomočjo učiteljstva, pomadjarjevalnega društva v Soboti in časopisja začela brezobzirno bojeviti proti Ivanocyju. Obtožili so ga, da poučuje verouk v slovenščini, da otroke slovenski spoveduje in da širi slovenske mohorjeve knjige, ki »izhajajo iz Ljubljane«. Pred obtožbo, ki so jo podpirali tudi protestanti, se je moral obširno zagovarjati pred škofom. Zadeva o »panslavizmu« dr. Ivanocyja in njegovih tovarišev je prišla pred peštanski parlament, časopisje se je dolgo bavilo s to »nevarnostjo«. Boj je zaključil dr. Franc Rogač, danes kanonik in prelat v Sombotelju, s člankom »Quod ignorat, blasphemant« v »Somboteljski usaji«.

Ker je videl naraščajočo nevarnost, se je odločil Ivanocy, da začne s sistematično vzgojo ljudstva. Pod okriljem Slovencev naklonjenega škofa dr. Istvána Vilmosa je osnoval Ivanocy z nekaterimi duhovniki »Kalendar Srca Jezusovega«, ki je prvi izšel za l. 1904 — prav pred tridesetimi leti. Škofovo naklonjenost je smatral Ivanocy za temelj, na katerem bi bilo mogoče sezidati kulturni razvoj ljudstva v domačem jeziku. Mislil je na ustanovitev književnega društva po zgledu Mohorjeve, kar je bilo potrebno radi madjarske politike, ki je zatirala vsak pojav zveze z ostalimi Slovenci. To mu sicer ni uspelo, pač pa je bil sad njegove iniciative mesečnik »Marijin list« in tednik »Novine«. Osebo pa je vzgojil vse bodoče delavce za povdg Slovenske krajine.

Osebnost dr. Franca Ivanocyja je za naše razmere nadpovprečna, njegovo delo trajno — zato obžalujemo, da prekmurska inteligenca ni proslavila njegovega spomina, kakor je nameravala.

Roparji vdrli v hmeljarjevo hišo

Celje, 28. avgusta.

Danes dopoldne smo zvedeli, da se je v noči od nedelje na ponedeljek pripetil na Zgornji Ložnici pri Zalcu žalosten dogodek. Vsa Savinjska dolina je pod vtisom živahne hmeljske kupčije, kakršne ni bilo že leta in leta. Pridelke je prvovrsten, cene hmelju od dne do dne naraščajo in le redko pride do kake kupčije, ker vsi pričakujejo še večjega dviga cen. Vendar so nekateri hmeljarji že tudi prodali del pridelka.

Tako tudi neki kmet na Zgornji Ložnici pri Zalcu. Neka moška družba je slutila pri tem hmeljarju denar in zadnjo noč so s silo vdrli v njegovo hišo. Domači so klicali na pomoč in začel se

je boj na življenje in smrt. Roparska družba je s sekiro odprla glavna hišna vrata in v pretepu je bilo več ljudi ranjenih. Eden leži ob tem času, ko pišemo te vrstice, še v nezavesti. O dogodku so bili takoj obveščeni orožniki, katerim se je posrečilo kmalu izslediti nekaj vlomilcev in so jih že v teku dopoldneva pripeljali v celjske zapore.

Zaradi žalostnega dogodka, ki je posebno v hmeljarskih krogih vzbudil mnogo razburjenja, opozarjamo hmeljarje, naj bodejo previdni in naj spravljajo svoj denar na varno. Naj bi bil ta slučaj, ki se je dogodil na Zgornji Ložnici, prvi in zadnji. Hmeljarji, nalagajte denar, ki ga boste izkupili za hmelj, v posojilnice, ker je tu najbolj na varnem.

Velike tatvine na železnici

Ljubljana, 28. avgusta.

Tatvine in vlomi v tovarne vozove so zadnji čas prav pogosti na progi Zagreb-Brežice. Na delu so pravi specialisti za vlome v tovarne vozove, ki jih navadno ponoči odpirajo na kakšni manjši postaji. Železniška policija ima hudo borbo proti tem vlomilcem, ki so dobro organizirani in znajo ukradeno blago tudi prav previdno vnovčiti na kmetih. Najraje krađejo sladkor, kavo, mesne izdelke in osobito manufakturno blago, ki je sedaj med trgovci že jesenska sezona in si podeželski trgovci že nabavljajo manufakturno blago.

Pretekli petek so neznani vlomilci vdrli v tovarni voz v bližini Brežic. Odnesli so iz njega dve veliki, okoli 40 kg težki bali manufakturnega blaga v vrednosti okoli 50.000 Din. Tatovi so brez sledu izginili. Prav nenavadne tatvine pa se vrše v potniških vagonih. Zločinska roka se je spravila na okenske jermene ter jih je že več komadov odrezala. Čemu tak rabi tak jermen, še ni dognano. Tatu pa ne morejo prijeti, čeprav so straže zadnji čas pomnožene in prečujejo organi noč za nočjo, toda tati ne dobe.

Aretiranec skočil iz drvečega vlaka

Včeraj zjutraj je avstrijska eskorta privedla na obmejno postajo v Podrožici nekega Jožeta Anžurja, ki so ga avstrijske oblasti izgnale v Jugoslavijo. Ko so avstrijski orožniki Anžurja izročili našim orožnikom, se je Anžur naenkrat pognal skozi okno drvečega vlaka in obležal nezavesten, s hudimi notranjimi poškodbami. Nezavestnega ranjenca so včeraj še z istim vlakom pripeljali v Ljubljano, kjer ga je na glavnem kolodvoru prevzel reševalni avto in prepeljal v bolnišnico.

Do popoldne se Anžur še vedno ni zavedel in je njegovo stanje zelo nevarno. Drugi osebni podatki o Anžurju še manjkajo. Po informacijah, ki smo jih dobili na policiji, je Anžur že dolgo zasledovan tat in vlomilec. Rojen leta 1894 na Jančah, pristopen pa v občino Trebeljevo. Zaradi raznih tatvin in vlovov v zadnjem času ga je zasledovalo orožništvo. Z lastno je skočil najbrže iz strahe pred kaznijo, ker je vedel, kaj ga čaka v domovini.

Ljubljanske vesti:

Pilotska šola v Ljubljani

Ze takoj, ko so se pričela prva dela za letališče, se je pojavila misel, naj bi se ustanovila v Ljubljani tudi pilotska šola. Ta šola je včeraj stopila v življenje. Priglasilo se je več mladih kandidatov za pilote.

Včeraj ob 5 jih je pričel vaditi s šolskim letalom »Brandenburg« znan pilot g. Gabrijel Vodišek. Teorijo letalstva bodo predavali ing. Stane Bloudek, ing. Kuhelj in drugi, meteorologijo prof. dr. Reja. Pilotsko šolo je ustanovil kot podrejeno institucijo ljubljanski

Tujsko prometna pridobitev Ljubljane

Ljubljana, 28. avgusta.

Tujski promet je sedaj že eden glavnih virov dohodkov in blagostanja našega naroda. Mnoge institucije pospešujejo tujski promet pri nas, katerih uspehe vidimo najbolj letos, ko doživlja Slovenija tujsko-prometno sezono, kakršne dosedaj še ni imela, vsaj ne po številu obiskovalcev. Med činitelji tujskega prometa pa gre nedvomno prvo mesto naši hotelski industriji, ki je na izredno visoki stopnji.

Eden vodilnih slovenskih hotelov, Grand hotel »Union«, ki je ves v slovenskih rokah, se je sedaj odločil za korak, ki bo nedvomno znatno pripomogel k povečanju tujkega prometa v Ljubljani, namreč za znatno znižanje cene. To znižanje, ki je že veljavno, znaša povprečno 18 do 30%, kar je nedvomno mnogo. Znižanje pa velja za prav vse sobe v hotelu. Tako so sobe v prvem nadstropju veljale dosedaj 70 Din, bodo odsedaj 55 Din, v drugem nadstropju so sobe veljale 55 Din, odsedaj bodo po 45 Din, v tretjem nadstropju so sobe veljale 45 Din, odsedaj bodo 35 Din. Zadnja cena pa velja za vse sobe v tretjem nadstropju. Dejansko velja soba v tretjem nadstropju še manj, namreč 30.50 Din, v ceno 35 Din pa je vrčnana že hotelska davščina. Znano je, da je

Aeroklub, načeljuje pa ji državni delegat na aerodromu pilot Jože Kuhar.

Ze včeraj so gojenci napravili kakšnih 30 poletov. Toliko poletov bodo napravili vsak dan. Po 20 uspešnih dnevih bodo mogli gojenci že sami leteti. Ves tečaj pa bo trajal kakšnih 10 tednov. Voditelj gosp. Vodišek bo moral napraviti kakšnih 800 šolskih poletov. — Zanimivo je, da med občinstvom stalno narašča zanimanje za zračni promet ter so letala vsak dan prav dooro zasedena.

komfort v hotelu »Union« edinstven, saj ima hotel centralno kurjavo, svetlobne signale in druge udobnostne priprave. S sedanjim znižanjem cen je ta najboljši ljubljanski hotel postal tudi eden najcenejših, saj bo mogel kriti z dohodki samo svoje izdatke. Znano je, da predstavlja hotel »Union« za Ljubljano center poslovnega življenja in so njegove pisarne pravi informativni biroji. Po vsej deželi in še daleč po svetu je znana unionska kavarna, prav tako restavracija. Daljše bivanje v hotelu pa se izplača še bolj, kakor za eno ali le nekaj noči.

Pri tej priliki omenjamo, da hotelsko industrijo in z njo seveda tujski promet v Ljubljani zelo ovira visoka hotelska davščina mestne občine, ki znaša 15%. Na to, da ta davščina v tej visokosti ni primerna ter da je Ljubljani bolj škodljiva, kakor koristna, je bila mestna občina že večkrat opozorjena. Saj se pripeti, da pridejo tuji delat v Ljubljano kupčijo, stanujejo pa na pr. v Kranju ali kje drugje.

Sedaj, ko se je hotel »Union« odločil za tako radikalno znižanje cen, je upati, da bo tujski promet v Ljubljani še bolj napredoval, zlasti pa se ne bodo mogli tuji pritoževati čez draginjo hotelskih sob tudi v najbolj luksuznem hotelu, kakor je »Union«.

Zobozdravnik-specijalist

DR. IVAN OBLAK

zopet ordinira.

v Kongresni kavarni poleg kina Matice. Knjiga o Solčavi in Savinjskih planinah »Slovene Studies« je došla in sprejema naročila tajnik društva. Režna ulica 41. Ga. Copelandova bo pričela s svojim tečajem v septembru, ga Graborjeva pa z začetniškim in nadaljevalnim tečajem šole v novembru. Točnejši datum bo objavljen.

Skupščina ZAKS. V nedeljo, 10. septembra je v Ljubljani članska skupščina Zveze absolventov kmetijskih šol dravske banovine. Skupščina bo v mali unionski dvorani ob 11 dopoldne. Za znižano vožnjo po železnici je naproseno.

Trgovska nadaljevalna šola. Združenje trgovcev v Ljubljani sporoča, da se vsi vpisovanje v trgovsko nadaljevalno šolo za I. razred 30. in 31. avgusta, vsakokrat od 9 do 11 in od 15 do 17 popoldne. Za II. in III. letnik pa se vsi 1. septembra od 14 do 17 popoldne v pisarni Združenja trgovcev. Popravni in drugi izpiti bodo 31. avgusta t. l. od 14 dalje. Za vpis v I. razred mora predložiti vsak prištevno o dovršenem III. razredu srednje ali meščanske šole, ozir. 8. razredu osnovne šole. Reflektanti, ki imajo manjšo predizobrazbo morajo vložiti prošnjo na šolski odbor Združenja trgovcev do 1. septembra t. l. Solnina in vpisnina je ista kot prejšnjega leta. Prez plačane šolnine ne more biti nihče sprejet. Pouk se prične 4. septembra t. l. Podrobna navodila so napisana na šolski deski, Trgovski dom.

V Ljubljani umrli od 18. do 24. avgusta 1953. Matijašič Matilda, roj. Kovačević, 60 let, zasebnica, Suvoborska ulica 14. — Jean Josipina, roj. Jančar, vdova Gačnik, vdova po sod. pisar. Vidovdanska cesta 9. — Žitnik Peter, 57 let, kleparski mojster in posestnik, Hradečkova vas 39. — Zajc Marija, 13 let, hiralica, Vidovdanska c. 9. — Bovan Marija, vdova mizarja, 73 let, Vidovdanska cesta 9. — Dr. Gregorij Vinko, 76 let, primarij drž. splošne bolnišnice v p., Resljeva c. 5. — Regali Marija, sestra mati Pija, uršulinka-učiteljica, Kongresni trg. — Gorjanc Marija, roj. Komac, 64 let, žena zvanjanička drž. žel. v p., Bohoričeva ulica 10. — Pirc Pavlina, 25 let, služkinja, Vidovdanska c. 9. — V ljubljanski bolnišnici umrli: Pintar Josip, 31 let, davčni iztirjevalec, Stara Loka. — Marincelj Jože, sin pogodbene postarja, 4 leta, Kočevska Reka 82. — Bratovž Marija, 19 let, hči blokovičarja drž. žel., Apihova ulica 24. — Žitnik Franja, roj. Kozlevčar, 50 let, žena užitkarja, Lžanska cesta 44. — Petrovič Franc, 4 mesece, sin posestnika, Vrzdenc 30, obč. Horjul. — Krajnc Milica, 3 leta, hči krojaškega mojstra, Mišlinje 53. — Klun Anton, 75 let, posestnik, Bohoričeva ulica 15. — Kovač Josip, 44 let, kleparski pomočnik, Masarykova cesta, baraka. — Hillmayr Silva, 9 let, hči žel. uradnika, Dolenjska cesta 18. — Katarinik Neža, 63 let, postrežnica, Resljeva cesta 26. — Žurga Franciška, 46 let, žena posestnika, Cerknica, Martinijski 54. — Stradar Alfonz, 40 let, rudar, Hrastnik 78.

Nočno službo imata lekarni: mr. Trnkočzy ded., Mestni trg 4 in mr. Ramor, Miklošičeva c. 20.

Trbovlje

Otroke na deželo. Starši, ki bi radi oddali katerega svojega otroka na kmete, naj se zgledajo na socialnem uradu na občini.

Solidarne otroke v uk. Otroci od 14—18 let, ki imajo vselje se učiti kake obrti ali v trgovini, naj javijo svoje želje pri socialnem uradu na občini. Kum. Zadnjič nedeljo in že na predvečer, se je zbralo na Kumu na tisoče ljudi, večinoma iz rudniških revirjev in posebej brezposelnih. Zvečer so žgali kres in naprotem je bilo skiptično predavanje o treznosti. V nedeljo je bilo več cerkvenih opravil, med katerimi se je pobiralo darove za kritje stroškov prenovljene cerkve sv. Neže, kar je oskrbel g. prof. Pavlič. Brezposelni so dobili tudi brezplačno kosilo.

V najem bo dala trboveljska občina za pet let svoja zemljišča, njive in travnike. Dosedanje oddajanje in licitacija za vsako leto sposti se letos ni več obneslo. Kdor se za zadevo zanima, naj se do 15. septembra javi na občini, kjer bo dobil podrobnejša pojasnila.

Himen. Poročena sta bila v ponedeljek na Brezjah Škerjanc Metod, strokovni učitelj v Novem Sadu in strokovna učiteljica na meščanski šoli v Trbovljah gđ. Premrov Jožica. Iskrene čestitke! Socialni urad na občini bo za stranke posloval znanprej le dopoldne ob delavnikih od 8—12.

Mariborske vesti:

Nove določbe v gradbenem redu

Nekaj pogrešamo v Mariboru v pred- in povojni dobi: enotno začrtanih smernic v mestni gradbeni politiki. Gradbeni red je sicer tu, toda manjkajo mu mnoge važne določbe, čestokrat pa smo bili tudi preveč širokogrudni ter dovoljevali razne nemogoče stavbe samo iz razloga, da se vendar nekaj postavi in zida. Morda je bilo to načelo deloma pravilno, ker se je s tem podjetnim graditeljem v mnogem olajšala zidava, obuči pa se to kot velika napaka v zunanjem licu mariborskega mesta. Šele v zadnjem času, odkar je bil upostavljen poseben mestni gradbeni odbor, v katerem so sami znani mariborski gradbeni strokovnjaki, z nalogo, da daje smernice mariborski gradbeni politiki, se opaža, da se je pričelo posvečati večji pažnji tudi temu vprašanju. Prva posledica predlogov tega odbora je sklep občinskega sveta, da naj se prvenstveno gradi v že odprtih ulicah. Drug predlog se tiče nekatere izpremembe v mestnem gradbenem redu.

Naval sadjarjev že pojema. Število vozov s sadjem na novem Glavnem trgu se je začelo že krciti. Zgodnje hruške, s katerimi so bili ti vozovi večinoma obloženi, ginevajo. Jesenskega sadja pa še ni. Radi tega so se hruške sedaj tudi podražile. Za dinar se je dobilo že pred dnevi do 10 debelih sadov, včeraj pa le po 3—4 hruške.

Zanimanje za pohorsko vzpenjačo je v krogih stavbenih podjetnikov vedno živahnejše. Nedavno smo poročali, da je dala neka domača tvrdka tako ugodno ponudbo, da bodo dela oddana njej. Komaj pa se je pričela druga pogajanja z omenjeno tvrdko v podrobnostih, je prispela že druga, še mnogo ugodnejša ponudba od neke nemške tvrdke. Ker so pri zadruzi vzpenjače trdno odločeni, da pričnejo z gradbenimi deli prihodnjo pomlad, so sedaj v zadregi, komu naj poverijo izvršitev, ali domačinu, ali inozemski tvrdki, ki je cenjejša.

Vsi iz inozemstva. Zadnje čase se množi zlasti v mariborski okolici število brezposelnih prisilcev, ki pod pretvezo, da so iz inozemstva izgnani delavci, ki se vračajo peš na domove, moledujejo za podporo. Pa so enemu teh prisilcev orožniki preresetali vest in izkazalo se je, da je možakar iz Paker, da inozemstva še nikoli ni videl ter ima celo svoje posestvo.

DR. FRAN TOPLAK

specialist za ženske bolezni in porodništvo

Glavni trg št. 18 — zopet redno ordinira od 9 do 11 in od 15 do 16.

Obilna žetev smrti. V splošni bolnišnici je umrl v starosti 66 let vpokojeni nadpreglednik finančne kontrole Matevž Živko, doma iz Pobrežja. Pogreb blagoga pokojnika se vsi danes popoldne ob pol 4 iz mrtvašnice na magdalensko pokopališče. — V bolnišnici je nadalje umrl vpokojeni strojevodja Franc Puc iz Ruš. Dosegel je starost 75 let. Pokopali ga bodo danes ob 4 popoldne iz mrtvašnice na mestno pokopališče. — V Aljaževi ulici 5 je pokosila smrt 66 letno zasebnico Amalijo Šteferl. Jutri ob 3 popoldne jo bodo položili k večnemu počitku na magdalensko pokopališče. — V Slovenski ulici 22 je umrla gospa Franciška Kaufmann, stara 67 let. Pokojnica je bila soproga znanega mariborskega trgovca. Pogreb bo jutri ob pol 4 popoldne iz mestne mrtvašnice na mestno pokopališče. Svetila pokojnikom večna luč, žalujočim naše sožalje.

Jadranska straža v Mariboru. Gregorčičeva ulica 26, pozivlje vse člane, ki so prijavili svojo udeležbo za proslavo v Splitu, da dvignejo potne objave. — Ob tej priliki sporočamo še ev. interesentom, da imamo še nekaj objav na razpolago. Ugodnosti četrtinske vožnje traja od 4. do 14. septembra. Vse potrebne podatke dobite v pisarni.

Obilo sreče. V župni cerkvi Sv. Marije v Pušavi sta se poročila Karol Gerlič, strojevodja in hišni posestnik ter vrl krščanski mož, in Agata Horvat, bivša dolgoletna gospodinja blagopokojnega msgr. dr. Antona Jerovška. Poročil ju je pušavski župnik Nadrah, prihi pa sta bila bivi poslane Žebot in Krajnc Alojzij, žel. uslužbenec. Novorojenčema iskreno čestitamo.

Tretji oddelek. Pri tukajšnjem okrožnem sodišču se je osnoval tretji preiskovalni oddelek, ki ga vodi preiskovalni sodnik dr. Berle Leo.

Inozemci na treznostnem kongresu. V nedeljo 3. septembra ob 13 se peljejo skozi Maribor delegatje iz Švice, Francije, Nemčije, Finske, Švedske, Danske, Norveške, Holandske in Češke, skupno okoli 160, na treznostni kongres železničarjev v Beograd. Med delegati se nahajajo odlične osebnosti, kakor prof. dr. Gonser iz Berlina, inž. Brandt iz Utrehta, Beauchamps iz Pariza itd. Delegatje pozdravijo na postaji naši železničarji, pa tudi druga zastopstva so vabljeni k pozdravu.

Subvencionirana šola »Glasbena Matica« v Mariboru začne z vpisovanjem gojencev 1. sept. t. l. Vpisovanje se vsi vsak delavnik od 9 do 11 in od 15 do 17 ter traja do predklica. Redni instrumentalni pouk se začne v četrtek, dne 7. septembra, vsi teoretični predmeti pa šele s 1. oktobrom. Natančneje na uličnih lepakih.

Pri vohu v Sodno ulico, ki bo po tlakovanju in ureditvi hodnikov gotovo ena najlepših v Mariboru, bo treba nekaj ukreniti, da se popravi in predrugači izgled zapadne fronte znane advokatske hiše na vogalu Aleksandrova in Sodne ter priključnega požarnega zidu. Oboje stoji precej izven stavbene črte. Sicer so prazno steno nedavno prebelili, vendar se stvar s tem ni mnogo izpremenila. Nekateri predlagajo, naj se mesto sedanjih akacij in žive meje postavijo ob zidu prodajni paviljoni, kar pa gotovo ne bi bilo posrečeno, ker je prostor zopet preozek. Če ne bo šlo drugače, naj se posveti več pozornosti hodniku, ki se mora ali tlakovati, ali pa asfaltirati.

Logarsko dolino. V nedeljo 3. septembra se vsi izlet z avtobusom iz Maribora v Logarsko dolino. Vožnja tja in nazaj bo stala 60 Din. Poskrbljeno bo tudi za ugodnosti glede prehrane. Prijave sprejema »Putnik«. Pripravljajo se v sept. še drugi avtobusni izleti, med drugim tudi na Plitvička jezera in k Vrbskemu jezeru na Koroskem.

Reviziji. Filmski posnetek mogočnega zborovanja Narodne odbrane v Beogradu proti reviziji mirovnih pogodb predvaja tukajšnji kino Uniz v svojem predprogramu do vključno sobote, 2. septembra.

Mizarji in konkurenci. Združenje mariborskih mizarjev je napravilo preko svoje nadrejene obrtne oblasti ostro pritožbo proti konkurenci mestnega pogrebnega zavoda. V svoji pritožbi navajajo mizarjski mojstri, da izdeluje pogrebni zavod v

Predvsem naj bi se na nek način vplivalo na lastnike zaostalnih hiš, ki ždiho na Aleksandrovi in v drugih ulicah poleg trinadstropnih velikih, da pričnejo sčasoma misliti na nadzidavo teh pritlikavcev. — Dalje naj bi se velike reprezentativne stavbe gradile prvenstveno v glavnih ulicah, kakor Aleksandrova, Glavni trg itd. Graditeljem bi morala mestna občina, četudi z lastnimi žrtvami, pripomoči, da pridejo do primernih stavbišč v glavnih ulicah. Na ta način naj bi se v bodoče preprečili slučaj, da se postavljajo trinadstropne palače, ki bi bile v glavni ulici okras celega mesta, na neprimernih prostorih, kakor je to na primer banovinska stanovanjska stavba. — Nedvomno bo treba te predloge osvojit v njih tudi upoštevati, kajti le na ta način bo mogoče izpolniti razne vrzeli, ki še vedno zija v naših glavnih ulicah ter kvarijo izgled celega mesta.

lastni režiji mrtvaške rakve ter jih prodaja celo na deželo v bližnji in daljni okolici. S tem izgube mizarjski mojstri lep del svojega zaslužka.

Novo gospodinjstvo. Pohorski dom v oktobru. Prevzame ga gospodinja Katarina Kamenškova.

Oddajno postajo dobi Maribor. Ze svojočasno se je mnogo govorilo, da dobi Maribor lastno radijsko oddajno postajo, ki bi bila nekaka podružnica ljubljanske. Maribor ima namreč tako nesrečno lego, da se oddajna postaja v Ljubljani le slabo sliši. Poleg tega je treba računati, da bi se število radijskih naročnikov znatno dvignilo, ker bi se lahko opremili s cenimi detektorskimi aparati. Stvar je postala zadnje čase zopet aktualna ter se v merodajnih krogih prav resno razmotriva.

Celje

Priprave za vprizoritev »Hermana Celjskega« v polnem teku. Dne 7., 8., 9. in 10. septembra bo celjski »Studio« vprizoril v mestnem parku dr. Novacanova dramo »Herman Celjski«. Predstave se bodo vršile ob delavnikih ob 20, na praznik in v nedeljo pa ob 16. Pri teh predstavah sodeluje okrog 150 oseb.

Sestanek Obrtnega društva v Celju. Drevi ob 20 bo v hotelu Belj vol članski sestanek Obrtnega društva v Celju. Na dnevnem redu so obrtniške stanovske zadeve.

Ključavničarje vajenec Avgust Gorenjak, o katerem smo poročali v sobotni številki, da je odšel neznan kam, se je že vrnil.

Kolo si je izposodil. V soboto dopoldne si je nekdo »izposodil« od g. B. Grada, ključavničarskega mojstra, izpred neke gostilne na Ljubljanski cesti kolo, vredno okrog 1000 Din. Zvečer je bilo kolo zopet na istem mestu, kjer je dopoldne zmanjkalo.

Nedeljski sport. V nedeljo so se vršile v Celju štiri nogometne tekme. Dopoldan se je vršila na igrišču pri Skalni kleti vesela nogometna tekma med stari člani SK Atletika in kibici istega sportnega kluba. Zmagali so prvi z rezultatom 5:3 (2:0). Dopoldne se je vršila ob isti uri na Glazij prijeteljska nogometna tekma med kombiniranim moštvom SK Celje in SK Štore. Zmagali so Celjani z rezultatom 7:1 (6:1). Popoldne sta se vršili pri Skalni kleti dve nogometni tekmi. Najprej je rezervno moštvo SK Atletika zmagalo rezervno SK Jugoslavije z 9:1 (4:1). Najvažnejša nogometna tekma tega dne je bila revanšna tekma med SK Atletikom in vojaškim teamom 39. pp., ki je končala z rezultatom 3:1 (0:0).

Upravičene pritožbe prebivalcev Dolgega polja. Na bivšem Dolgem polju, sedaj Komenskega ulica, ob ograji Diehlovega posestva se je zaprla pot, ki je stara nad 30 let. Ta pot je dnevno zelo obljudena, ker je onstran Diehla nekoliko novih hiš. Posebno veliko hodi po tej poti šolobveznih otrok v teku šolskega leta. Pred nekaj dnevi so potegnili ograjo vogalno v cesto, tako da se je razgled popolnoma zaprl, kajti ograja je visoka približno 2 m in zabita s širokimi deskami. Z vogalom se je napravil ovinek, kar ogroža mimoidoče, boječ se, da bodo nastale na tem mestu razne nesreče zlasti sedaj, ko se prične redni šolski pouk. Ze v četrtek sta trčila na tem mestu skupaj dva kolesarja in le sreča je, da se ni zgodila kaka nesreča. Vsi prebivalci tega mestnega dela se zgrajajo nad tem početjem in se čudijo, kako more mestno načelstvo kaj takega sploh dovoliti. Zaradi tega je nujno potrebno, da se na tem mestu nastavi stalno stražnik ali naj se pa odpomore temu zlu na kak drug način. Sicer je projektirana v ravni črti cesta in bi ovinek odpadel, katero bi pa morali vsekakor prej izvesti, preden se je prejšnja pot zaprla.

Primarij dr. Steinfelser zopet ordinira.

Novo meso

Danes ob 17 smo dobili visok obisk. Obiskal nas) prevzvikleni knezoškof ljubljanski dr. Gregorij Rožman, ko se je vračal od evharističnega kongresa v St. Jerneju. Ustavil se je v kapitelju samo eno uro, nato pa se je odpeljal z vlakom proti Ljubljani.

Andrej Mali. Preiskava proti Andreju Maliju in tovarišem je zrela. Če računamo za sestavo obtožnice 1—2 tedna, dalje 2 tedna, da postane pravomočna in 3 tedne za sklicanje prii, bomo imeli obravnavo v sedmih tednih.

Prof. Bačar Rafael se zdravi v bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji radi slepiča. Zelimo mu skorajšnje okrevanje!

Kuzma Janez iz Zorene obč. Butoraj, je šel po konje na pašo. Med potjo sta ga dva soseda napadla. Poškodovala sta ga na glavi in telesu. Prepeljan je bil v bolnišnico usmiljenih bratov v Kandijo.

Državna meščanska šola v Novem mestu. Vpisovanje v vse razrede bo 1., 2. in 3. septembra od 8—12 dopoldne. K vpisu morajo priti tudi vsi dosedanj učenci (-ke) zavoda, ker morajo izpolniti prijavo, ki jo prejmejo pri upravitelstvu in jo kolkujejo s 5 Din. — V I. razred sprejemamo učence (-ke) ki so dovršili vsaj 4. razred osnovne šole brez vsakega slabega reda in niso v smislu čl. 24 zak. o mešč. šolah prestari. Ob vpisu vplačajo po 20 Din za zdravstveni fond in šolnino, ki jim jo odmerimo na podlagi potrdil o vplačanih davkih. Sirote brez vsakega premoženja, brez vsakega stalnega dohodka, se izkažejo lahko z ubožnim spričevalom, (potrdilom ubožnosti). Ponavljalni izpiti bodo 31. avgusta od 8 dalje. Otvoritevna razna božja ob 9. septembra ob 8 dopoldne; redni pouk na v nonedeljek 11. septembra t. l.

Goljufija s pisalnimi stroji

Ljubljana, 28. avgusta.

Viharna in burna je bila danes neka kazenska razprava pred sodnikom poedincem okrožnega sodišča. Na zatožno klopi sta prišla zakonca France in njegova žena zaradi prevare. Oba sta sredi januarja letos prišla k trgovcu Ivanu Legatu in naročila velik pisalni stroj za 8500 Din. Kot jamstvo je žena nudila svojo hišo, češ, da je popolnoma bremen prosta. Cez nekaj dni sta naročila še manjši pisalni stroj za 500 Din. Pozneje je France večji stroj zastavil pri mestni hranilnici za 1200 Din. Oba sta se zagovarjala, da sta stroj naročila in da nikdar nista zatrjevala trgovcu, da je njuna hiša brez vsakih bremen in dolgov. Hiša je močno obremenjena, kar je pozneje trgovcu Ivan Legat v zemljiški knjigi dognal. Priča Ivan Legat, rodom ljubljancin, ki za silo govori slovenski, je povedal, da sta mu zatrjevala o bremen prosti hiši in da si je pridržal do strojev lastninsko pravico, dokler ne bodo plačani. Med njegovim pričevanjem je prišlo večkrat do burnih konfliktov. Razprava je trajala tri ure. Sodnik je naposled oba, France in njegovo ženo obsodil na dva meseca strogega zaporu in še v 1800 Din denarne kazni, odnosno nadaljnjih 50 dni zaporu ter v izgubo šestih državljanskih pravic. Trgovcu Ivanu Legatu pa imata povrniti odškodnino 13.700 Din ali pa vrniti oba stroja.

Zobozdravnik

dr. Vladimir Dolenc

nazanjanja, da se je preselil na Masarykovo cesto 58, vis-a-vis Ranzinger-ja in ordinira dnevno od 8.—12. in od 3.—6. ure

Razstava slovenskih cerkva. Umetnostno zgodovinsko društvo v Ljubljani priredi v zvezi z upr. ljubljanskega velesejama razstavo »Slovenska cerkev.« Razstava se vsi v okviru letošnje »Ljubljana v jeseni« od 2. do 11. septembra in ob obseglata tele oddelke: 1. oddelek plastičnih modelov, ki predstavljajo glavne zgodovinske tipe naših cerkva. 2. Oddelek fotografij cerkva, njihovih notranjščin in njihove opreme. 3. Oddelek slik domačih umetnikov, ki naj pokažejo estetsko vlogo naših podružnic in estetsko mikavnost notranjščin. 4. Oddelek božjepotnih podob, ki jo organizira znani zbiratelj grafične umetnosti g. Pavel Winter. 5. Sodobna kapele, ki jo je uredil po lastnem načrtu in z lastnimi slikami in opravo akad. slikar Tone Kralj.

Karitativna zveza vabi vse starše, katerih otroke je poslala na počitnice, da v sredo, 30. t. m. pričakajo svoje otroke pri vlakcu, ki pride: z Gorenjske ob 20.40; iz Kamnika ob 18.15; z Dolenjske ob 20.45; iz Kočevja ob 19.20; iz Logatca ob 19.15. Otroci z Blok, Moravč in Tomišlja pridejo isti dan z avtobusi. Vse starše prosimo, da pripeljejo svoje otroke v nedeljo, 3. sept., k zahvalni sv. maši in skupnemu sv. obhajilu, ki bo ob 7 jutraj v Križankah. Zahvalili se bomo iz srca za vse prejete dobrote in prosili božjega blagoslova za dobrotnike, ki so letos tako obilno obdarovali našo ubožno, oddiha potrebno mladino.

Uršulinska šola. Vpisovanje v uršulinsko narodno šolo je 1. septembra od 8—12, 2. septembra ob 8 je otvoritvena služba božja, 4. septembra ob 8 se prične redni pouk. Vhod v Nunski ulici.

Lichtenturnov zavod: Pričetek šole: Osnovna šola: Vpisovanje 1. septembra, šolska maša 2. sept., redni šolski pouk 4. septembra. Meščanska šola: Vpisovanje 1. in 2. septembra, šolska maša 9. sept., redni šolski pouk 11. septembra.

Za otroški vrtec pri uršulinkah v Ljubljani se vsi vpisovanje dne 1. in 2. septembra. Sprejemajo se otroci od 4. do 7. leta, dečki in deklice. — Otroci bodo zahajali v vrtec dopoldne in popoldne. Nudila se jim bo tudi prilika, da se nekoliko vadijo v nemščini. Vsa druga pojasnila pri vpisovanju.

Mestna ženska realna gimnazija v Ljubljani. Vpisovanje za šolsko leto 1953-54 se bo vršilo: Za gojenke I. razreda dne 1. septembra; za gojenke II.—VIII. razreda, ki so že bile na zavodu, dne 2. septembra; za nove gojenke II.—VIII. razreda dne 4. septembra, vsakokrat ob 9. do 12. ure. Pričetek rednega pouka bo pravčasno objavljen.

Angleško društvo v Ljubljani objavlja, da bo društvena knjižnica od 1. septembra dalje poslovala zopet ob torkih in petkih od 17.15 do 19. Redni tedenski konverzijski sestanki ob sredah ob 8.30 se bodo od 15. septembra dalje zopet vršili

Pevski koncert v Mar. Nazarijih

V nedeljo, 27. avgusta so se zbrali zbori Savinske doline in odpele dobro zaokroženi pevski koncert, ki je obsegal 25 pesmi; posamič so jih odpele 20, skupno pa 5. Sodelovali so skodeči zbori: Radmirje (33 članov), pod vodstvom pevovodje Časla; Moziro (18 članov) pod vodstvom pevovodje Skornška; Nazarij (28 članov, nastopil dvakrat), pod vodstvom pevovodje Teofila Vodeba; Smihel (15 članov) je vodil pevovodja Naralovič; Smartno ob Dreti (25), pevov. Ugovšek; Homec-Sv. Frančišek Ksaverij (moški oktet), Časla; skupno petje je pa dirigiral po enourni skupni vaji zvezin pevovodja prof. M. Bajuk. Koncert je bil prvi te vrste. Zbori so pač posamezno že peli, toda skupni nastop so morali radi raznih ovir ponovno odložiti. To pot pa so stopili prav krepko na prste in se vobče prav dobro obnesli. Poudariti moram krepke, vsepovsod dobro podprte glasove, ki jim ne manjka višine niti v sopranih niti v tenorjih, a zvone tudi basi vobče prav lepo in tvorijo gornjim glasovom dobro podlago. Radmirje ima mlad, komaj dobro leto star zbor, ki je nastopil že lani doma z lepim uspehom. Njegov pevovodja je samouk, pa mu ne manjka zmožnosti in spretnosti in zna zbor dobro vebati in voditi. Zbor mu sledi zmerno, se ne peha po posameznih glasovih, je dobro zlit in bo, ko se še bolj ustali, prav krepkega sodrudnika na polju naše pevske propagande. Pesmi so bile izbrane prav primerno in zato tudi dobro odpete.

Moziro je ima večaka na čelu. »Knezov zec« je hvalažna skladba, a zahteva dobre dramatike. To je bilo čuti prav zadovoljivo, poglabil jo je dober tenorist, bila je pa tudi »Na gorci« dosti dobra, le zaleti bi bili v krepkejši ritmiki naravnejši. Zbor ima krasno baze.

Smartno ima tehten moški in mešani zbor, oba sta dobro ubrana, pel je pa moški zbor nekoliko boljše, ker je bila pesem mešanega zbora malo hvalažna. Zbor vodi spretna roka, ki ga bo gotovo v kratkem času dvignila še višje.

Smihel je imel zelo hvalažne pesmi na sporedu in jih je lepo interpretiral, le tupatam je pel malo prepočas (v mešanem zboru). Dasi je zborček številčno šibek, je dosegel prav lep uspeh a svojo dobro ubranostjo in pevsko disciplino. Pevovodja dirigira smiselno, pravilno.

Lepa sprememba je bil oktet od Sv. Frančiška Ka, ki je odpel dosti lepo tri pesmi, nazadnje venček koroških narodnih: »Pojdimo v škučce«. Partiture se drži vestno in moram prav posebno poudariti, da noben zbor ni delal omembe vrednih napak (trganja, sekanja, zavlačevanja i. dr.), ki jih tolikokrat slišimo pri boljših zborih.

Nazarje ima v svojem zboru pevce samo iz dveh vasi, a je številčno zelo močan ter ima še naraščajočo seboj. Idealno je to: vsaka hiša da, kar more, vse sodeluje v lepi vnevi. Kaj dobra je bila Zajtčeva »Sla delu«. »Vojaki na pot« je imela pa preplaho ritmiko, prošibke poudarke, zato ni dosegla popolnega uspeha. »Majdalenka« zahteva pa vobče še močnejšega zbora in zaprt prostor, da se izčrpa vsa sila dramatike. Na prostem ni moglo izraziti vseh podrobnosti. Sicer je pa tudi ta zbor prav dobro rešil svojo nalogo.

Višek koncerta je bil pač skupni nastop. V moškem zboru je prav lepo zvenela Foersterjeva koračnica, a tudi Vodopivčeva skoro ponarodela »O večerni uric«, je bila smiselno lepo interpretirana in z občutkom zapeta. Mešani zbori so se pa kar imenitno postavili s svojimi 3 pesmami. Med njimi je bila prav izvrstno ritimizirana Schwabova »Zdrava Marija«, ki ni najlažja in jo malokje prav in točno zapoje. Prav lepo je odpel na zahtevo vse tri klice, sveži tenorist moziroškega zbora, ki je imel glavno vlogo tudi v »Knezovem zecu«.

Moram reči, da me je iznenadila točnost in natančnost, s katero so pevovodje pripravili svoje zore. Čudil sem se lepi izreki in skupnem petju, ki je bila dosti jasnejša in enotnejša, kot v posameznih zborih. Poudariti moram iskreno vneto vseh pevk in pevcev, ki so se z gibko pajzljivostjo na mah popolnoma prilagodili pevovodji v skupnem petju, da je zvenelo izredno zlit in ubrano, čisto v intonaciji in brez hibe točno v ritmiki. Občinstvo je znalo prav ceniti trud in je uspehe glasno priznavalo.

Pevcem in pevkam pa toplo priporočam, naj med petjem tudi na svojevpevovodja tako gledajo in pazijo, kot so na tujega v skupnem zboru, pa bo petje vedno boljše in enotnejše.

Prostor je bil popolnoma zaseden, vstopnic je precej zmanjkalo, nikomur ni bilo žal, da se je koncerta udeležil. Po zadnji pesmi so ljudje še kar obsedeli.

Koncert bodo ponovili v Gornjem gradu v nedeljo, 17. septembra.

Po koncertu se je vršil sestanek pevovodji, ki so si za prihodnje leto izvolili sledeči okrožni odbor: za predsednika Naraloviča Ivana iz Smihola, za blaginika Ugovška Matijo iz Smartna ob Dreti in za pevovodjo Skornška Štefana iz Moziroja. Savinska dolina se je zmalaj in zganila. Bog daj blagoslov njenemu delu!

plačna. Legitimacije za znižano vožnjo z zletnim znakom so že na razpolago in stanejo za telovadce 5 Din, za člane 7 Din in za vse ostale 10 Din. Z zletnim znakom so združene naslednje ugodnosti: Prost vstop na stojišče ob nastopu, na vselečni prostor in razstavo. Obiskovalci muzeja ptujske mestne občine z zletnim znakom plačajo le 2 Din. Končno prosimo vse podružnice CMD, da pošljejo pravočasno, t. j. še pred 1. (prvim) septembrom vse prijave in si pravočasno vse oskrbijo, ker se žal na poznejše prijave ne bomo mogli ozirati.

Pripravljalni odbor za proslavo septembskih dogodkov v Ptuj.

Koledar

Torek, 29. avgusta: Obglavljenje Janeza Krstnika; Sabina.

Novi grobovi

† Najstarejši Metličan. V soboto je bil položen k večnemu počitku Jožef Letnar, najstarejši Metličan. V svojem 88. letu se je naveličal te zemlje in je lepo previden izdihnil.

† V Višnji gori je umrl Marjan Jereb, dijak na škofjski gimnaziji v St. Vidu. Bil je priden in pobožen fant. Njegovim staršem naše sožalje!

Osebne vesti

— Poročil se je g. Albert Koser iz Vitana za učiteljico gđ. Boženo Mac. Bog daj srečo!

— Dopusť francoskega konzula. Konzul Francije v Ljubljani, g. E. Neuville, je nastopil svoj redni dopust; v njegovi odsotnosti bo upravljal konzulat g. Robert Orlandi, ataše poslaštva Francije v Belgradu.

— Proforske premetitve. Premešeni so: V Kočevju: profesor dr. Fran Jelačić, dosedaj v Zagrebu; na l. realno gimnazijo v Ljubljani: Viktor Cottič, dosedaj profesor realne gimnazije v Mariboru, Ivan Kolar, dosedaj profesor realne gimnazije v Kranju, Rafael Bačar, dosedaj profesor realne gimnazije v Novem mestu; na II. realno gimnazijo v Ljubljani: Ivan Popovič, dosedaj profesor l. realne gimnazije v Ljubljani, Vladislav Mika, dosedaj profesor v Užicu, Adolf Lapajne, dosedaj profesor učiteljskega v Ljubljani; na realno gimnazijo v Mariboru: Ladislav Mlaker, dosedaj profesor učiteljskega v Mariboru; na realno gimnazijo v Novem mestu: dr. Angela Piskernik, dosedaj profesorica l. realne gimnazije v Ljubljani; na učiteljske v Mariboru: Viktor Gruntar, dosedaj profesor realne gimnazije v Mariboru; na učiteljske v Čakovcu: Ivo Zobeč, profesor realne gimnazije v Murski Soboti.

— Pošne spremembe. Na lastno prošnjo je bil prestavljen šef metliške pošte gosp. Janko Alič na poštno direkcijo v Ljubljano. Upravništvo metliške pošte je prevzela gospa Gorjančeva.

PRI OMOTICI, SLABOSTI, BLJUVANJU
razgalite prsa, nadrgnite lista z volneno, v »ALGI« namočeno ruto, dalje čelo, senca, nosnice in tilnik, nato dobro vdihavajte »ALGO« iz steklenice ali z rutice. Počutek svežine Vas bo takoj okrepil.

»ALGA« se dobiva povsod 1 steklenica Din 14.—.

Ostale vesti

— Oglase za prvo številko v bližnjem veselejskem tednu je najbolje oddati že v prvih dneh tekočega tedna. Pravočasno došlim oglašnim naročilom se lahko posveti več pažnje pri izvršitvi in se oglašom lažje zagotovi nameslitev na zaželenem prostoru. Vabimo tedaj cenjene inserente, naj v lastnem interesu pohite z oglašnim naročilom. Z nasveti in proračuni je vsakdar na razpolago »Slovenčev« oglašni oddelek.

— Javna zahvala. Lavantinski knezoškofjski ordinarijat v Mariboru je dovolil, da se sme v celnem njegovem področju pobirati letno — 2krat prostovoljni dinarski prispevek v prid gradbenega fonda za zgradbo azila tuberkuloznim bolnikom v Mariboru. To akcijo pa je podprl tudi s tem, da je

v svojem uradnem listu »Oglasnik lavantinske škofije« št. 1911—VII od 21. avgusta 1933 objavil primeren propagandni članek z okrožnico lige in pozval vse župne urade na človekoljubno in uspešno sodelovanje. Ta plemenita odločba in blagohotna naklonjenost zasluži vse priznanje, za kar se Protituberkulozna liga v Mariboru tem potom prevzišemu knezoškofjskemu ordinariatu najpriščneje zahvaljuje.

— Načelstvo »Katehetskega društva« sklicuje za četrtek 31. avgusta ob štirih popoldne srednješolske katehe na posvetovanje 1. o uredbi nedeljske službe božje za dijaštvo in 2. o zagrebški resoluciji glede učbenikov na srednjih šolah. Lokal: posvetovalnica v Jugoslovanski tiskarni. — Načelstvo.

— Srednješolske abiturientke, ki se nameravajo udeležiti duhovnih vaj pri uršulinkah v Ljubljani, prosimo, naj se takoj prijavijo, če tega še niso storile. One, ki imajo popravne izpite, se lahko prijavijo po končanih izpiti. Udeleženke naj pridejo v samostan v ponedeljek, 4. septembra ob 17.

— Opozorilo turistom in izletnikom! Slovensko planinsko društvo opozarja turiste in izletnike, da je prišla Mešanska korporacija v Kamniku s sečnjo kompleksov na Dolu pri Veliki Planini. Les se bo spravljaj po Dolskem grabnu proti Kopsu. Po tem grabnu je speljana turistijska pot in pa na novo zgrajena jahalna lovska pot. Za spravilo lesa se vrše razna dela, tako razstreljevanje skal po grabnu, posek lesa za gradnjo riže itd. Les se sekla tudi nad skalnatimi stenami na obeh straneh in se spušta preko teja strmin v graben. Iz gornjih vzrokov je vsaka hoja po grabnu, zlasti ob dnevnih spuščanju lesa po grabnu, življenjsko nevarna. Konec avgusta t. l. se prične stalno spravljaje lesa po zgrajeni riži in bo radi velike življenjske nevarnosti vsaka hoja nemogoča. Vsi tedi tega je Kamniška korporacija že vsak prehod zaprla in namestila v ta namen vidne napisne deske na vrhu Dola, dalje na Kopsu ob začetku poti v Dol. Pot bo zaprta dalj časa, bo pa prehodna ob nedeljah in praznikih (cerkvenih) od septembra dalje ko bo riža že zgrajena povsem. Slovensko planinsko društvo opozarja turiste in planince, da se držijo gornjih navodil, tako da bo vsaka nesreča izključena. — Slovensko planinsko društvo.

— Osebe, ki so krvno, kožno ali živčno bolne, dosežejo z naravno »Franz-Josef« grenčico redno prebavo. Specialisti z visokim slovesom potrjujejo, da so v vsakem oziru zadovoljni z učinkom staroznane »Franz-Josef« vode.

— Ponesrečen kolesar. Iz Potoka pri Vodicah so včeraj pripeljali v ljubljansko bolnišnico 38 letnega posestnika Franca Bendo. Benda se je v nedeljo peljal s kolesom, pri tem pa se je nekam zaletel ter obležal s hudimi notranjimi poškodbami. Tudi Bendovo stanje je resno.

— Banovinska šola za glasbila v Ljubljani. Vpisovanje na banovinsko šolo za glasbila pri Tehniški srednji šoli v Ljubljani se bo vršilo prav tako, kakor na vse ostale oddelke Tehniške srednje šole. Podrobna navodila so objavljena na šolski deski.

— Državna mešanska šola v Dolnji Lendavi. Popravni izpiti bodo 31. avgusta dopoldne. Vpisovanje se vrši 1., 2. in 3. septembra.

— Na I. državni realni gimnaziji v Ljubljani (Vegova ulica) bo vpisovanje v I. razred 2. septembra od 8 do 12 za črke A—E, od 14 do 18 za črke F—J, 4. septembra od 8 do 12 za črke K—L, od 14 do 18 za črke M—P, 5. septembra od 8 do 12 za črke R—U, od 14 do 18 za črke V—Z. Vpisovanje učencev v II. do VIII. razred bo v lanskih učilnicah 1. septembra od 8 do 12. Učenci s tujih zavodov se bodo vpisovali v I. do VIII. razred v nedeljo 3. septembra od 10 do 12 v ravnateljevi pisarni.

— Vpisovanje na uršulinski realni gimnaziji in vnani mešanski šoli v Ljubljani bo 1. in 2. septembra od 8 do 12. Učenci, ki bodo stanovali v samostanu, ni treba posebej priti k vpisovanju; zadostja, da so se javile kot gojenke. — V zavod se sprejemajo v oskrbo tudi gojenke, ki posejajo državne mešanske, srednje in višje šole. — Otvoritev služba božja za uršulinsko učiteljske, vadniško, realno gimnazijo in vnano mešansko šolo bo 10. septembra ob 8 v samostanski cerkvi. Pouk se bo pričel 11. septembra.

— Vpisovanje v otroški vrtec na dr. Krekovi gospodinski šoli v šiški bo 1., 2. in 3. septembra. Redni pouk se bo pričel 4. septembra. Obenem bo tudi vpisovanje za posebne ure v francoščini, nemščini, glasbi in drugih šolskih predmetih. Pojasiila se dobe pri vpisovanju.

— Pri slabosti je naravna »Franz-Josef« voda prijetno učinkujoče domače zdravilo, ki znatno zmanjšuje telesne nadloge, ker se izkaže že v malih količinah koristno.

— Popust za gozdarski kongres. Prometni minister je dovolil s svojim odlokom br. 15796 dne 19. 7. 1933 udeležnikom glavne letne skupščine Jugoslovanskega gozdarskega združenja, ki bo dne 3. 9. 1933 v Banji Luki, popust na voznini po državnih železnicah. Ta popust velja tudi za obisk udeležnikov v skupinah v mesto Jajce in v šume, ki leže v okolici Jajca, Banje Luke in Knina. Za člane državne uradnike velja četrtninska, za člane nedržavne uradnike in ostale člane pa polovična cena voznih kart. Člani državni uradniki kupijo karto na osnovi svoje železniške legitimacije, člani nedržavni uradniki in ostali člani pa na osnovi članske legitimacije Jugoslovanskega gozdarskega združenja, glavne uprave ali če te nimajo, na osnovi legitimacije podružnice v Ljubljani. Vsi morajo pokazati na povratku iz skupščine domov potrdilo predsedništva skupščine, da so se skupščine udeležili.

— Popust velja od 31. avgusta 1933 do 10. septembra 1933 za vse razrede, izvezmi četrtega in v vseh vlakih, izvezmi ekspresnih. Članske izkaznice so članom na razpolago pri društvenem blagajniku v Ljubljani, Gosposka ulica, št. 15. II. Gozdarski oddelek Kr. banske uprave, med dopolnjskimi urami.

— Jo van Ammers-Küller: »Upornice«. Roman. Prevedel Ferdo Kozak. Leposlovna knjižnica, 13. zvezek. Izdala in založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, 1933. Str. 373. Cena broš izvodu 70 Din, vezanemu 80 Din. — Ob velikem pomanjkanju dobre izvirne proze cvete zadnja leta pri nas zlasti prevajanje, s katerim se hrani velik del naših knjižnih podjetij. Marsikaj lepega smo na ta način že dobili v zadnjih letih, dostopen nam je postal marsikak biser iz zakladnic tujih kulturnih narodov, a med najpomembnejše, najlepše in najzanimivejše bo prišel vsak ljubitelj lepe knjige gornji roman, ki je našel že nepričakovano množico navdušenih bralcev, čeprav so listi v teh vročih poletnih tednih o njegovem izidu še prav malo pisali. Holandsko slovostvo nam je skoraj popolnoma neznano in že s tega stališča moramo ta prevod še prav posebno pozdraviti, ne glede na to, da smo z njim dobili tudi umetnino prav posebne cene in zanimivosti. Odlična moderna pisateljica svetovnega slovesa razgrinja v tem svojem živahnem in skozi in skozi napetem romanu, ki ga bosta z enakim za-

nimanjem brala izobraženeec in preprost bralec, pravo kulturno in socialno zgodovinsko sliko prižadevanj za žensko emancipacijo od njenih upravičenih začetkov sredi preteklega stoletja do degeniranega izmaliciranja v povojnih letih, ko prav izpodkopaje obstoj zdrave rodbine. To perečo snov je zajela pisateljica v tri rodove bogatega holandskega industrija Coornveta in nam jo podaja v treh delih romana naravnost mojstrsko. Prav posebno priporočamo to znamenito delo še našemu ženstvu, ki gotovo ne bo moglo mimo njega. Tudi prevod in oprema sta, kakor smo pri izdajah Jugoslovanske knjigarne že vajeni, vprav vzorna, zato bo ta roman dragocena pridobitev prav vsake domače knjižnice.

— Za izlet s posebnim vlakom skozi Solijo v Carigrad od 6. do 13. septembra sprejema prijave »Putnik« v Ljubljani do 1. septembra. Zahtevajte informacije in programe!

— »Krasna frizura!« Tako in slično se navdušujejo naše dame, kadar vidijo v revijah, na reklamnih ovojih ali v albumih gledaliških in filmskih igralci njih lepe frizure. V navedenih primerih jim moramo priznati okus. Toda v frizurah njih samih je ta okus zelo pomankljiv, ali pa v svoji skromnosti in štedljivosti vse to vede ali nevede raje pogrešajo. Zlasti o damah, ki imajo trajne kodre brez vodne ondulacije, lahko trdimo, ne da bi jim s tem delali krivico, da učinkujejo njih frizure vprav neokusno. Izgleda, kakor da je poveznjen na glavo miniaturni vrtiljak, namesto gondol na spodnjih koncih pa vise kodri. To bi bil primer za trajne kodre brez vodne ondulacije. Kje je eleganca in gracioznost? Razni trajni kodri so tudi v velikem nasprotju z lepo dnevno ali plesno toaletto. Estetsko učinkuje frizura le tedaj, ako je tudi v skladu z obleko. Nepopolna frizura (sami trajni kodri) pa samo kvari in povzroča neugoden kontrast med lepo obleko in nelepo frizuro. Ni naš namen, da bi obsojali nedostatke v okusu nekaterih dam, pač pa nam je prijetna dolžnost, da to po možnosti korigiramo. V mnogih primerih so tudi zaponke neobhodno potrebne, morajo pa se pravilno uporabljati. Nepotrebno je pretirano vpreganje las v zaponko. Ni treba, da je tretjina vseh las v eni zaponki, kajti potem so kodri nategnjeni, in v tej legi morajo po navadi ostati ves dan. Jasno je, da to zaseni ves efekt, ki bi bil sicer viden. Naš namen je prepričati naše dame, kako kvarno za trajne kodre je nepravilno umivanje glave. Tudi ni vseeno, katera sredstva uporabljamo za to. Kakor so lasje različni, so različna tudi sredstva za umivanje glave. V mnogih primerih se uporabljajo absolutno neprirodoljiva sredstva; odtod tudi velika razočaranja. Najboljše je, da to prepustimo le strokovnjaku. Najslabše pri stvari pa je, da ostanejo na glavi alkalije, ki potem nadaljuje svoje destruktivno delo in pokvarijo strukturo las, obenem pa seveda tudi trajne kodre. Končno pa se zvali vsa krivda enostavno na frizerja. Opozarjamo naše dame, naj ne prezo naše glave, ki je zgolj informativnega značaja, marveč naj to po možnosti uvažujejo. — I. klub damskih frizerjev za dravsko banovino v Celju.

— Pri nagnjenju k maščobi, protinu, sladkosti izboljšuje naravna »Franz-Josef« grenčica delovanje želodca in črevesa in trajno pospeši prebavo.

Ptui

Pripravljalni odbor za proslavo septembskih dogodkov v Ptuj naproša vse zunanje obiskovalce ptujskih svečanosti, da javijo najkasneje do 1. septembra ptujskemu mestnemu načelstvu, kolikšna prenočišča in postelje želijo rezervirati za 8., 9. in 10. septembra. — Odbor.

Nova masa v Ptuj. Ob veličastni adeleži vernikov je bila v nedeljo v mestni in prostijski cerkvi nova masa lazarista Maksa Ruparja. Slavoslovo pridigo v slovenskem in nemškem jeziku je imel novomašnikov brat Jože Rupar, kaplan v Avstriji, (ne pa ptujski proš dr. Iv. Zagar, kakor je bilo pomotoma poročano).

Prijava vojaških obveznikov. Ker pretežna večina vojaških obveznikov, ki stanujejo v Ptuj, ob prihodu za bivanje v Ptuj ni izpolnila svoje dolžnosti, da se prijavijo pri mestnem vojaškem uradu, poziva mestni magistrat vse vojaške obveznike, ki se dosedaj niso prijavili, da brezpogojno to storijo najkasneje do 1. septembra t. l. Od prijave so izzeti rezervni častniki ter vojaški obvezniki, pristojni v mesto Ptuj.

Nove pošne zveze. Odprava pošte v Ptuj se je uvedla tudi z nočnim brzovlakom ob 2.29, ki ima zelo ugodne zveze za pisemsko pošto proti Mariboru, proti Ljubljani, proti Zagrebu, proti Belgradu in za inozemstvo. Ker se vrši zadnje pobiranje pism po mestu ob 19, se naj po tem času vlagajo pisma, da dosežejo odpravo z brzovlakom, v pisemski nabiralnik na poštnem postlopu, ki se izpraznjuje ob 2 zjutraj. Dohod pošte je nanovo uveden z vlakom, ki prihaja v Ptuj ob 18.15.

Smreka in hruska. 20-letni posestniški sin Franc Habjanč je sekal v gozdu drva. Pri tem mu je padla smreka na desno nogo in mu jo razbila. Ravno ista uroda pa je zadela 38-letnega zobotehnikarja Otmarja Arnuša. Padel je s hruske in si zlomil desno nogo. Oba so prepeljali v bolnišnico.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Torek, 29. avgusta: 12.15 Plošče 12.45 Poročila 13.00 Čas, plošče, borza 19.00 Radio orkester 20.00 Nosome, kužna bolezen čebel (dr. Hribar) 20.30 Prenos iz Zagreba, vmes čas in poročila 22.30 Plošče. Sreda, 30. avg.: 12.15 Plošče 12.45 Poročila 13.00 Čas, plošče, borza 19.00 Otroški kotiček (Komanova) 19.30 Plošče 20.00 O kontroli mleka (dr. Kocjan) 20.30 Samospevi gđ. Megle in g. Dermote 21.30 Čas, poročila 21.45 Radio orkester 22.30 Angleske plošče.

Drugi programi

Torek, 29. avgusta:

Belgrad: 19.20 Beethoven: Trio za klarinet, čelo in klavir 20.30 Prenos iz Zagreba — Zagreb: 20.30 Klavirski koncert 21.00 Vokalni koncert — Dunaj: 12.00 Koncert simfoničnega orkestra 19.00 Koncert za čelo 19.45 Opera glasba — Budimpešta: 18.40 Zabavna glasba 20.30 Čiganska glasba 21.50 Komorni trio — Leipzig: 20.45 Orkestralni koncert — München: 20.00 Koncert pihalnega orkestra — Rim: 20.45 Koncert pestre glasbe — Varšava: 20.00 Koncert radio orkestra. (Iz »Radio-Beograd«)

Sreda, 30. avgusta:

Belgrad: 19.00 Radio orkester, 20.30 Klavirski koncert — Zagreb: 20.30 Koncert radio-orkestra — Dunaj: 19.00 Koncert vojaške godbe — Brno: 19.30 Carobna piščal, opera, Mozart — Budimpešta: 13.30 Vokalni kvartet, 20.00 Orkestralni koncert — Leipzig: 20.05 Koncert pihalnega orkestra — London: 20.00 Bachove skladbe za simf. orkester in soli — Praga: 19.30 Madame Butterfly, opera, Puccini — Varšava: 20.00 Lahka glasba, 21.10 Violinski koncert.

Najpestrejšje romane piše življenje

Ni je resnice razen tiste v romanih, je rekel neki pisatelj. In pritrđiti mu moramo, če čitamo življenje Francozinje Avrelije Picard, ki jo je francoska vlada odlikovala z redom častne legije za pionirsko kulturno delo v Sahari.

L. 1871., začasa francosko-nemške vojne, je pribežala 22 letna Avrelija z družino, pri kateri je služila za guvernanto, iz Lotaringije v Bordeaux. Naključje je hotelo, da je stanoval v hotelu, v katerem se je nastanila ubegla družina, eksotičen princ: šerif Ahmed, šejk ali veliki mojster Fedjanskoga reda, ene najmočnejših islamskih tajnih verskih družb. Princ je bil lep mlad mož, krotkega pogleda in brezhibnega obnašanja. Vsekakor je bila njegova polt zlatorumena. Princ se je na prvi pogled zaljubil v Avrelijo in jo zasnil. Dekle, ki ji je bil mladi princ istotako zelo všeč in jo je vleklo neznano pisano življenje, je njegovo ponudbo sprejela. S starši se je odpeljala v Alžir, kjer naj bi bila poroka. Toda francoska civilna oblast je svoje sodelovanje odklonila. Bil je to prvi slučaj voje vrste in oblasti si niso hotele naložiti odgovornosti. Avrelija pa ni izgubila poguma, marveč se je obrnila na kardinala Lavigerie-ja. Ta ji prošnje ni odbil, in ko mu je princ obljubil, da ne bo imel nobene druge žene mimo svoje neveste, ju je kardinal poročil.

Nato sta se novoporočenca odpravila v princovo prestolnico, v sveto mesto d'Ain-Mahdi. Potovanje skozi puščavo je trajalo dvajset dni; ves čas je Avrelija jezdila na konju. Ko je od daleč

zagledala svoje bodoče bivališče, z nasipi obdano in s stolpi zavarovano trdnjavo, 60 km južno od Laghouata, oaznega mesta na severnem robu Sahare; ko se je razlegel okrog nje nepopisni hrup pozdravljajoče množice; ko je jezdila skozi ozka železna vrata v mesto — tedaj šele se je zavedla, da je zašla dejansko v neverjetno pustolovski položaj.

Toda Sid Ahmed je držal besedo. Vse žene svojega harema je odpustil, Avreliji je pripadlo neomejeno gospodstvo v njegovi barbarsko razkošni palači. Sinu neke bivše haremske žene je postala prava mati. Njena podjetna, topla narava jo je nagibala, da se izkaže tudi kot dobra deželna mati. Kot prava žena se je predvsem zavzela za bolnike in začela zdraviti očesno vnetje, ki je v puščavi velika nadloga. Kmalu so prihajali k njej na oči bolni od vseh strani in vsem je pomagala po najboljši moči.

Avrelija je imela pa tudi izredno razvit gospodarski talent. Tako se ji je posrečilo, da je spravila v red dotlej slabo upravljano premoženje bratovščine, ki se je zbiralo iz romarskih milodarov. Potem se je lotila najvažnejšega: šeststo hektarov peščene puščave se je izpremenilo v rodovitno zemljo. Ta zamisel se je porodila v njej, ko je videla ob nekem studentu krasno uspevajočo, a eno samo samcato figovo drevo. Odredila je, da so začeli iskati še druge studence, dala napraviti vzorne vrtove in ustanovila novo arabsko vas. Potem je sezidala vzorno prenočišče za potnike, ustanovila angleško-francosko šolo in bolnišnico. Sredi dela jo je presenetila soprogova smrt. Zdaj je bilo vsega konec. Toda ne! Okoliščine so izzvale njeno dejavnost. Sid Ahmed je umrl na potovanju v Tunis, na katerem ga ni bila spremljala. Ker velja truplo poglavarja verske bratovščine za dragoceno relikvijo, saj romajo na njegov grob množice vernikov, so ga hoteli prebivalci kraja, kjer je Sid-Ahmed umrl, pridržati zase in ga nikakor niso hoteli izročiti ženi. Ogorčena princezinja se je obrnila na francosko vlado in dosegla, da je mogla moža z vsemi častmi pokopati v d'Ain-Mahdiju.

Potem se je vdova Avrelija preselila v Alžir. A ni trajalo dolgo, ko je iz puščave prišla do nje deputacija, ki jo je prosila, naj se poroči z novim šejkom Sid-el-Bahirjem, bratom pokojnega moža, se vrne v d'Ain-Mahdi in tamkaj nadaljuje svoje blagonsko delo. Ljubezen do vrtov in vseh drugih svojih ustanov je nagnila Avrelijo, da se je v drugo poročila, dasi je ostal ta zakon gola formalnost. Nato je še dvanajst let delala med svojimi Arabci in pospeševala poljedelstvo. Potem je umrl tudi drugi mož in zdaj si je zaželela videti svojo lotarinsko domačijo. Toda vleklo jo je nazaj na kraj, kjer ji je bila cvetela velika sreča in kjer je bila mogla tako blagonsko razviti vse svoje sile. Vrnila se je v Afriko in živi zdaj v malem alžirskem mestu Sidi-bel-Abbesu in se vdaja lepim spominom. Francoska vlada jo je odlikovala s častno legijo in Francozi jo imenujejo »puščavsko princezinjo«.



Strnimo svoje vrste! Pod tem geslom sta sklenili obe najmočnejši politični stranki na Japonskem desetletno premirje. Oba načelnika: baron Vakaruki (levo) — stranka Minseito — in Sucuki (desno) — stranka Seijukai — sta vstopila v vlado kot ministra brez listnice. Med obema strankama je posredoval admiral Saito (na sredij), predsednik sedanje japonske vlade.



Šiba potresa: Opustošenja po zadnjem potresu v Nikaragui. Število človeških žrtev je bilo znatno.



Požar na morju: na ameriškem oljnim parniku »Glasgow« je na poti v Longbeach nastal ogenj, ki je parnik popolnoma uničil. Obalni straži se je še posrečilo rešiti posadko, nakar je nastala eksplozija, ki je parnik popolnoma raztrgala. Vozil je bil 19.000 litrov olja.

Raketna pošta

Inženir Tilling je zgradil po daljših opazovanjih na otoku Wangerögu v Severnem morju raketo, ki zleti 8000 m visoko in vrže do 18 km daleč 6 in pol kg težek tovor. Ta izum omogoča redni poštni promet med otočjem in celino. Izumitelj gradi tudi raketno letalo.

Prvi lev na Japonskem

Abesinski neguš je podaril mikado levji par. Mikado z družino je takoj obiskal mestni zverinjak, kjer je ogledal darilo. Tokijski meščani oblegajo zverinjak ves dan. To je prvi živ lev z levinjo, ki ga vidi Japonska (?).

Baronom nekaj ni prav

V Revalu se je zaključil kongres »Bratstva baltičkih plemičev«, ki je bilo ustanovljeno leta 1922. Njegov utemeljitelj Dellinger je zbral do 1300 baronov in plemičev, potomcev nekdanjih križarjev. Razpravljali so o mednarodnih političnih spremembah in svojih nalogah. »Bratje« so sklenili, da bodo smatrali državno samostojnost Litve, Latvije, Finske in Estonske za »trenutno naključje, ki ne sme ovirati dela za zedinjenje teh dežel z bodočo nemško monarhijo«. Baronsko bratstvo je prevzelo srednjeveška redovna pravila. Člani plačajo v skupno blagajno po 10 odstotkov svojih dohodkov in ne smejo se oženiti ali sprejeti javne službe brez dovoljenja velikega mojstra. Seveda! čjo bratje tudi, da se preklicje agrarna reforma, ki je uničila njihova veleposestva. Baltički listi pišejo, da bi bilo pod častjo mladih republik preganjati smešne »viteze zvonjenja po toči«, ki se ne morejo navaditi na nove razmere.



»Ah, Janče, kako se čutim med temi gorskimi velikani vso šibko in majcenolo«.



Posobne znamke za tekme akademskih svetovnih mojstrov v Turinu.



Gleški kralj v svojem poletnem dvorcu na škotskem, kjer prebije kraljeva družina redno po par tednov. Na sliki vidimo kralja s princem Jurijem na smotri škotskih planincev.



Letalčeva usoda: Reinhold Poss, eden najznamenitejših nemških sportnih letalcev, ki je na nemškem krožnem poletu smrtno ponesrečil. Prenizko je letel nad cerkvenim stolpom, se zadel in treščil na tla.

„Po 15 letih se je vrnil ...“

V neki Novi vasi na Moravskem so aretirali moža Salajko, ki se je bil »vrnil iz Rusije«. k neki tamkajšnji vojni vdovi, češ da je njen mož. Žena in sorodniki so ga lepo sprejeli in se mu je dobro godilo. Dokler ni prišlo na dan, da se je bil prav ta »Salajko« že devetkrat na enak način »povrnil« k vojnim vdovam po moravskih in slovaških vaseh, se opomogel, preskrbel z denarjem za zopet izginil. Zdaj so Salajka spravili za puste jetniške zidove. Pa mož tudi te že pozna. L. 1923. se je bil pojavil v neki vasi pri Trenčnu, stopil v hišo, kjer je gospodinjila žena, katere mož je bil padel v vojni ter se je v drugo poročila. Salajka ji je odkril, da ni umrl in da je njen prvi, pravi mož. Žena mu je verjela, pustila drugega moža in živela poslej z njim. Ko si je Salajka nabral denarja, je izginil. Pa so ga našli in obsodili na 18 mesecev, ki ga pa niso poboljšali. Zdaj bodo Salajka že malo krepkeje zašili. Mož pa res ni neumen, kajti v zagovor si je izmislil, da se je pri vsaki »vrnitvi« samo zmotil; kajti poročen da je bil v neki Novi vasi, ne spominja se pa, v kateri, ker jih je toliko... Dejansko vprizarja Salajka — njegovega pravega imena nihče ne pozna — svoje lopovščine po vaseh, ki se imenujejo Nova vas ali podobno. Najbrže mu pa te njegove pozabljenosti ne bodo štele v olajšavo.



Veliko politično hrepenenje: Ko je vozila yachta avstrijskega kanclerja dr. Dollfusa v riccioneški pristanišče, je skočil Mussolini v vodo in ji plaval nasproti... Na sliki vidimo Mussolinija, ki je izvrsten sportnik, na desni, Dollfusa na sredij.

Po žitnem sporazumu

Majhna vrednost spriča lide resničnosti

V soboto popoldne je bil v Londonu pod okriljem svetovne gospodarske konference podpisan žitni sporazum. Sporazum zadeva samo pšenico. V smislu sporazuma je bila določena mednarodna cena pšenice na 12 zlatih frankov za sto, ali 63,6 zlatih centov za mernik (frank). Avstralija, Kanada, Argentina, Združene države, podonavske države (med temi tudi Jugoslavija) in Rusija so se obvezale, da bodo svoj letni izvoz omejile na 560 milijonov mernikov za leto 1933 in 1934. Za leto 1934 do 1935 bodo izvozne države razen Rusije in podonavskih držav znižale svoje proizvodnje za 15%.

Na predlog profesorja Laura, ki je zastopal Švico, je bilo prvotni resoluciji dodano naslednje pojasnilo: Obveze uvoznih držav je treba v smislu tega sporazuma razlagati tako-le: Razume se, da bodo ukrepi glede zasejane površine in tudi višine carinske zaseje odviseli od notranjih razmer v posameznih državah. Poleg tega mora vse ukrepe glede površine zasejane zemlje in carine odobriti narodno predstavništvo. Nadalje se uvozne države obvezujejo, da ne bodo izrabile položaja, ki bo nastal radi zmanjšanja zasejane površine v izvoznih državah, zato, da povečajo z žitom zasejano površino v svoji lastni deželi; žrtve držav izvoznice, storjene zato, da bi žito doseglo primerno ceno, bi bile v tem primeru zaman.

Kanadski ministri predstavniki Bennet, ki je vodil konferenco, je že med tednom kupil vozni listek za parnik, ki je odplul v njegovo domovino že 26. avg., to je v soboto. Konferenci se je torej izredno mudilo in končno je bil vendarle v nagli dosežen zgorajni sporazum. Njegova vrednost odvisi od dobre volje, s katero ga bodo podpisniki izvajali. Če v dodatni klavzuli švicarskega delegata Laura je rečeno, da odvisi vprašanje skrajne zasejane površine in tudi vprašanje višje ali nižje carinske zaseje od notranjih razmer v posameznih državah. Poleg tega mora vse ukrepe potrditi narodno predstavništvo; vladam se torej ne bo mudilo, da ga izvedejo.

Sporazum je elastičen. Saj bo njegovo izvajanje odviselo v uvoznih državah od notranjih razmer, to se pravi od potreb notranjega trga. Konkretna določba, da znaša namreč mednarodna žitna cena 12 zlatih frankov za sto (180 Din), pride spričo splošne norme, ki jo vsebuje Laurova klavzula, skoro popolnoma ob veljavo. Ta cena naj bi bila ključ oziroma podlaga za znižanje carine v uvoznih državah. Carine v teh državah bi se morale znižati, ako bi bila cena pšenice na njihovem žitnem trgu radi carin večja kakor ta mednarodna cena. Zadevna pogajanja, kako visoko naj se namreč določi ta cena, so trajala zelo dolgo, ker je bilo državam izvoznicam na tem, da se določi cena čim

nižje. Stavljena sta bila dva predloga in sicer je prvi določal ceno na 68 zlatih centov za bušel, drugi na 60. Končno je bil dosežen kompromis in določena cena na 63,6. Avstraliji, Kanadi, Argentiniji in Združenim državam ni bilo težko pristati na 15% znižanje zasejane površine, ker so prav te države v povojnih letih silno povečale obdelano površino. Nasprotno so podonavske države v glavnem ostale pri nekdanji produkciji, zato so se tudi upirale novemu skrajšanju in končno dosegle, da za dnevni sporazum ne zadene njih.

Praktična prednost sporazuma je majhna.

Nas zanima seveda vprašanje, koliko praktične vrednosti ima sporazum. Če bi se mednarodne cene dejansko ustale na ceni 12 zlatih frankov, ki je bila določena v Londonu, bi mi danes bili brezdvomno na boljšem, saj bi lahko nekoliko dražje prodajali svoje žito. Naš trg je že deloma registriral londonski sporazum s tem, da so se cene nekoliko dvignile; toda upravičen je strah, da je to po- višanje cene bolj psihološkega značaja. Kakšen je dejanski položaj na svetovnem trgu? Julija je privilegirano društvo za izvoz prodalo potisko pšenico po 160 šillingov peks šlep Dunaj. Med tem časom je cena padla za 30 šillingov, ker je Avstrija postavila uprav prohibitivno carino. Cena 130 šillingov odgovarja približno ceni 100 Din na naši rečni postaji. Kako naj potem na primer izvozimo pšenico v Avstrijo? Po kakšni ceni naj kupi naš izvoznik pšenico, da jo bo lahko izvažal v Avstrijo?

Kakšna možnost je za naš izvoz v druge države? Francija je s posebnim žitnim sistemom omogočila dvigljiva proizvodnja doma in je takoj ob začetku žitne kampanje pričela izvažati žito in s tem pripomogla padcu cen. Belgija, ki doslej ni poznala carine na pšenico, se pripravlja, da jo uvede. Češkoslovaška sploh ne dopušča v tem času uvoza, Italija dovoljuje samo 1% mešanje domače moke s tujo. Nemčija je prepovedala za enkrat uvoz pšenice. Kaj pomaga londonski sporazum spričo sedanjega resničnega stanja in posebno spričo najnovjših vesti, da je letošnji pridelek pšenice nepričakovano dober. Ali ni upravičena slutnja, da bo po londonski konferenci ostalo vse pri besedah? Celo Francija, ki je na mednarodnih konferencah pogosto izjavila, da je treba podpreti podonavske države z nakupom njihovega žita, forsira danes svoj izvoz. Povsem se strinjamo s »Privrednim pregledom«, ki v tej zvezi ugotavlja na račun Francije. Lepe besede so brez pomena spričo dejstev.

Brez vsake vrednosti sporazum seveda ni; saj je to edini, ki je bil dosežen pod okriljem londonske gospodarske konference. Vsaj psihološko bo ugodno vplival.

nekdanje angleške trge radi razvrednotenja jena. Pred vojno so Angleži šli v boj proti nemškemu blagu pod geslom »Made in Germany« (izdelano v Nemčiji), zdaj so si izbrali geslo »Made in Japan«. Angleži bi radi zapli japonskemu blagu vse svoje trge. Japonci nameravajo odgovoriti s tem, da prično izpodbijati tla angleškemu blagu v južnih ameriških državah. Velike ameriške industrijske tvrdke odpošljejo te dni posebne komisije v Buenos Aires, ki naj bi utrle pot japonskemu blagu.

»Banca di Italia«. V času od 10. do 20. avg. se je denarni obtok zmanjšal od 13.250 milij. Din na 13.122 milij. Din. Zlata rezerva se je povečala od 7018 milij. na 7018 milij. Din. Z ministrskim ukazom je bila obrestna mera znižana na 6%.

Domače pletenine. Zlasti nogavice, dokolenice, sviterje posebno cenimo ter jih varujemo kot nekaj zaklad, kar vedno bolj izginjajo, ker primanjkuje volne za izdelke, ki se izdelujejo v malih množinah. Letošnja razstava ove naj poži vejo teh živali, da bomo pridelali vsaj za domače pletenine, ki so toliko cenjene, dovolj fine volne. Obiščite našo razstavo ove in kozer se prepričajte, da imamo doma dobro pasmo, ki nam daje volno za te pletenine. Razstava bo od 5. do 11. septembra.

Izredna prilika! Društvo »Putnik« prireja skupno 14 dnevno potovanje v Milan, Rim, Pariz, London, Manchester in Zürich, in sicer v dneh od 17. do 30. septembra t. l. Celotna vožnja, računajoč iz Beograda, bo stala za III. razred brzovlaka 3050 Din, za II. razred 5450 Din. Potovanje se bo vršilo le, če se oglasi zanj vsaj 25 oseb. Tudi za hrano, prenočišče in drugo bo dosežena zmanjšana cena od običajne. O tem bo »Putnik« zainteresirane pravčasno obvestil. Interesenti naj se javijo čimprej naravnost društvu »Putnik«, Beograd, odsek za društvena in pavšalna potovanja, lahko pa tudi tukajšnji žbirnici TOI.

Gdynja napreduje. To moderno poljsko pristanišče se je v zadnjih letih silno razmahnilo. Leto 1929 je znašal skupni promet skozi Gdynjo dnevno 7.732,8 ton (mesečno 235.208,7), leto nato 9.933,6 (302.145,5 mesečno), l. 1931 14.615,4 ton (444.551,8), leto 1932 14.329,2 ton (437.040,8), medtem ko je znašal promet samo v 7 mesecih tega leta dnevno 15.403,6 ton (466.509,2 ton mesečno).

Borza

Dne 28. avgusta 1933.

Denar

Dolar in funt sta zopet šibkejša, prav tako Berlin, Amsterdam in Bruselj; čvrstejša Pariz in Trst.

Ljubljana. Amsterdam 2810,40—2321,76. Berlin 1360,14—1370,94. Bruselj 739,13—803,07. Curih 1108,35—1118,85. London 183,19—184,79. Newyork 3919,38—3947,64. Pariz 224,27—225,39. Praga 160,56—170,42. Trst 302,40—304,80. avst. šiling 8,75.

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 48.749 Din.

Curih. Pariz 20.2425. London 16,60. Newyork 360,50. Bruselj 72,10. Milin 27,32. Madrid 43,10. Amsterdam 208,45. Berlin 123,025. Dunaj 72,80 (56,90). Stockholm 85,80. Oslo 86,60. Kopenhagen 74,20. Praga 15,90. Varšava 57,90. Atene 2,98. Carigrad 2,45. Bukarešta 3,68. Buenos-Aires 9.

Vrednostni papirji

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 49,53, voj. škoda 230—232, dec. 232—234, agrarni 23, dec. 7% Bler. pos. 33,50—34,50, 8% Bler. pos. 35—36,50, 7% pos. DHB 48,51, 6% begl. obv. 37 den., Dunaj-Zagreb 860—870. Grčija-Zagreb 38,50—39 — Delnice-Priv. agr. banka 221—225. Sečerna Osijek 170 bl. Trboveljska 125 bl. Izis 25,40. Impex 50 den., Donavske srečke 11 den., Rdeči križ 11 den., Dunaj, 28. avg. Dinar notra: valuta 8,89.

Elektri: Polon.-savska-jadrin, prioritete 52. Narodna banka 144. Alpine 11,40. Trboveljska 13,80 (obe pri slabši tendenci).

Žitni trg

Ljubljana. Kozna promptna dobava, mlevska voznina (vse slov. postaja, plačilo 30 dni) 105—107,50, sept., navadna voznina 112,50—115. Pšenica nova srem., 78/79, 2%, rešetana, mlevska voznina,

Sport

LAHKOATLETSKO PRVENSTVO KLUBOV L. H. P. ZA LETO 1933

SK Ilirija priredi dne 8. sept. t. l. s prečetkom ob 15 na svojem igrišču ob Celovski cesti lahkoatletsko prvenstvo klubov. Tekališče meri 385 m. je iz ugaskov in ima dva nedvignjena zavoja. Pravo nastopa imajo vse verificirane in ne-verificirane atletinje klubov L. H. P., kakor tudi atletinje klubov nevlčanjenih pri L. H. P. Tekmuje se v disciplinah: 60 m. met krogla, 200 m. skok v višino z zaletom, 800 m. met diska, 100 m. met kopja, skok v daljavo z zaletom, štafeta 4X100 metrov.

Prijave v dveh kopijah je poslali na naslov: SK Ilirija, hazena sekcija, kavarna »Evropa«, Ljubljana; najkasneje do 1. sept. opoldne. Zakasnele prijave se ne bodo upoštevale. Tekmovanje se vrši po pravilih za višebor in po propozicijah L. H. P. — Tekmuje se po pravilih J. L. A. Sa.

SPORTNI KLUB »ZAGORJE«

razpisuje ob priliki svojega sportnega dne 3. septembra 1933 stafetni tek skozi Zagorje, za inž. Loskotov prehodni pokal. Troboj v teku, met diska in skok v daljavo ter tek na 3000 m. Slednji se izvede na sportnem igrišču.

Stafetni tek: Start ob 9.30. Proga 350X400X400X1000X300X200. (V časopisju je bila pomotoma izpuščena proga 400). — Nagrade: Zmagovalna štafeta kluba, dobi inž. Loskotov prehodni pokal, ki preide v stalno posest po trikratni zaporedni, oziroma petkratni zmagi v presledkih. Do stalne posesti je pokal v shrambi predsednika kluba prireditelja.

Pravico do starta imajo vsi, tudi neverificirani klubi na teritoriji MO Trbovlje.

Troboj: Pričetek takoj po stafeti. Tek na 100 metrov, met diska in skok v daljavo. Prvoplasirani prejme diplomu z navedbo točk, drugi in tretji priznanico.

Naknadno razpisujemo tudi tek na 3000 m na igrišču. Prvoplasirani prejme diplomu in naslov prvaka Zasavja v teku na 3000 m; drugi in tretji diplomu.

Popoldne nogometna tekma, med odmorom švedska štafeta 800X400X200X200.

Splošna določila: 1. Lahkoatletski prireditelj se izvrši po pravilniku JLAS. 2. Tekmuje vsak na lastno odgovornost. Za morebitne nezgode ne prevzame prireditelj nikake odgovornosti. 3. Prijave je poslati do 31. avg. v roke Lavoslava Mrnuha. 4. Prijave za stafetno moštvo 10 Din, za osebo 3 Din. 5. Skupno kosilo za osebo znaša 10 Din, katere je treba poslati skupno s prijavnino. Naknadna prijavina dvojna. — SK »Zagorje«.

KONJSKE DIRKE NA BLEDU

na praznik, dne 8. septembra se bodo vršile na Bledu na dirkališču v Zaki velike konjske dirke. Dirke se prične ob 16 ter obsegajo: 1. Dirka letovišča Bled; 2. kmečka dirka; 3. jahalna galopna dirka; 4. dirka dravske banovine; 5. gorenjska dirka in 6. jahalna galopna dirka z zaprekami.

V nogometni tekmi med ljubljanskimi mitničarji in strazniki, ki se je vršila v soboto zvečer na ilirijanskem igrišču, so zmagali mitničarji v razmerju 4:0 (1:0). Tekma je bila taka, da je občinstvo prišlo na svoj račun. Pa menda tudi Trbovelčani, katerim je namenjen vse čisti dobiček.

S. K. Grafika pozivlje vse igralce, da se zagotovo zgleda danes, v torek, pri g. Lojzetu Erjavcu, Kodeljevo, Povšetova ulica 9 (nova hiša) zaradi fotografiranja.

Kdo ne more biti občinski odbornik?

Govori in piše se o občinskih volitvah po celi naši državi; čakanjo torej tudi nas. Novi zakon o občinah, ki vsebuje vsa določila o teh volitvah, je bil objavljen ter velja od 15. junija 1933. l. nadalje za vsa država.

Morebiti utegne koga motiti določilo §§ 27. zakona o občinah, da more biti za občinskega odbornika izvoljen tisti član občine, ki je dovršil 25 let. Član občine je namreč po §§ 15. tega zakona samo tisti, ki ima v občini domovinsko pravico. Vse druge v občini bivaajoče osebe imenuje zakon »prebivalce občine« — vendar z istimi pravicami in dolžnostmi, ki jih imajo pravi člani. — Ker pa priznava zakon v §§ 27. volilno pravico za občinske volitve vsem onim, ki vobče imajo to pravico po §§ 1. odst. 3. zakona o volilnih imenikih, to je vsem onim, ki so najmanj šest mesecev nastanjeni v občini, je jasno, da imajo aktivno in pasivno volilno pravico v občinske zastope ne samo člani marveč tudi vsi drugi prebivalci na občinskem ozemlju.

Kdo ne more biti občinski odbornik — točno določa § 28. zakona o občinah. Teh določb tu ne bomo ponavljali, ker mora itak vsako poznati zakon. — Pač pa gre za načelno važno vprašanje, ali morejo odnosno smejo biti pri prvih volitvah po novem zakonu izvoljeni za občinske odbornike oni kandidati, ki so bili v zadnjih štirih letih odstavljeni (razrešeni) kot občinski odborniki, svetovalci in župani, z odloki kr. banske uprave.

Jasno je za nepravne kroge, da se prav nikomur ne more in ne sme kratiti pravica biti izvoljen za občinskega odbornika, ako ima za to vse lastnosti, ki jih od državljana zahteva zakon, in ki ni izvzet od pasivne volilne prave.

147,50—150, nova bač., 79/80, rešetana, mlevska voznina 157,50—160, moka bač., 0, iz nove pšenice 330—325, ban., 0, iz nove pšenice 330—335.

Tendence: za les bolj zivalna; za deželne pri-delke mirna.

Budimpešta. Tendence nejasna. Promet živahen. Pšenica okt. 8,66—8,82, zaklj. 8,68—8,64, marec 9,73—9,89, zaklj. 9,73—9,74, rž okt. 5,23—5,42, zaklj. 5,23—5,25, marec 6,13—6,40, zaklj. 6,13—6,15, kuzuza maj 7,03—7,70, zaklj. 7,05—7,08.

Chicago. (Začetni tečaj) Pšenica maj 96,250, sept. 87,750, dec. 91,500, kuzuza maj 51,250, sept. 50,375, dec. 56,250, oves maj 43,825, sept. 48,250, dec. 50,750, rž dec. 77,750.

Winnipeg. Pšenica okt. 72, dec. 74, marec 79.

Živina

Dunajski goveji sejem. Degan je znašal 740 volov, 527 krav in 585 bikov, skupno 1758 glav, od tega iz Avstrije 1317, iz inozemstva pa 441 glav. Pri živalski kupnji in slabi ponudbi so cene volov narasle za 5, bikov pa za 3 groše. Kupčija z govejo in klavno živino se je vršila pri čvrstih cenah preteklega tedna. Notirali so: voli 1,05—1,40, bili 1—1,18, krave 0,90—1,18, klavna živina 0,70—0,95 šilingov za kilogram žive teže.

Tabela v državnih ligi izgleda po nedeljskem tekmovalju tako-le:

BSK	12	8	2	2	42:14	18
Hajduk	12	7	1	4	21:11	15
Gradjanski	15	7	1	7	24:26	15
BASK	14	6	2	6	32:21	14
Jugoslavija	11	7	0	4	21:22	14
Concordija	11	6	1	4	24:11	13
Hašk	11	6	1	4	25:13	13
Primorje	12	4	3	5	25:28	11
Slavija S.	12	3	2	7	22:32	8
Slavija O.	13	3	2	8	13:39	8
Vojvodina	13	2	3	8	15:37	7

ANK Primorje — kolesarska sekcija priredi dne 8. septembra t. l. ob pol 15 na prostoru ZSK Hermesa v bliški kolesarske dirkališne dirke za katere so razpisana lepa in dragocena darila. Podrobnejši razpis tekem objavimo prihodnjije.

Smučarski klub Ljubljana. Za jutri (sredo) 30 t. m. ob 20 sklicujemo sestanek članstva v damski sobi kavarne Europe. — Poročali bomo o gradnji našega doma na Pokljuki ter se pomenimo tudi o ugodnostih, ki jih želimo nuditi članstvu. Obenem bodo imeli tudi člani priliko izraziti svoje želje glede doma. Zato je važno, da se sestanka udeležite prav vsi in točno. Vabimo tudi članse-tekmovalce, da se sestanka udeležijo obvezno in polnoštevilno.

SCHMELING CONTRA SHARKEY.

Kakor poročajo iz Newyorka, je pogodba za dvobojski meč bokserjema Maks Schmeling in Jack Sharkeyem že sklenjena. Borila se bo ata meseca oktobra in sicer v Newyorku. Revanžna borba med Schmelingom in Baerom, ki je nedavno tolkel nemškega Maksa, pa se bo vršila meseca februarja prihodnjega leta v Los Angelesu. Schmeling pride v Ameriko že meseca septembra.

MEDNARODNE SMÜSKE TEKME F.I.S.-e LETA 1934.

Pozorišče mednarodnih smuških tekem v prihodnji sezoni bosta Švica in Norveška. Smuk in slalom bosta v Švici pod vodstvom švicarske smuške zveze in se bosta vršila v St. Moricu v dneh od 5. do 17. februarja 1934.

Tekmovanje v tehkih in skokih pa izvede švedska smuška zveza na Švedskem v kraju Sollefteå, nekako 11 ur severno od Stockholma. Program je sledeč: 21. februarja: tek na 18 km (komb.); 22. februarja: skoki (komb.); 23. febr.: stafetni tek; 25. februarja: specialni skoki; 26. februarja: tek na 50 km.

Makkabi — svetovne igre so se vršile te dni v Pragi. Tekmovali so v najrazličnejših panogah telesnih vaj kakor v lahki atletiki, nogometu, tenisu, sabljanju, telovadbi, rokoborbi, itd., člani in članice omenjene organizacije. Doseženi rezultati niso nič posebnega, nekatere discipline kakor na pr. floret, so bile pa poleg tega še zelo slabo zasedene. V lahki atletiki so bili doseženi ti-le pomembnejši rezultati: Stafeta 3X1000 m; 1. Avstrija v času 8:16,6; 2. Češkoslovaška; 3. Palestina; 110 m zapreke: 1. Guneburg (Palestina) 17,6 sek.; skok v daljavo: 1. Zander (Češkoslovaška) 6,34 m; kopje: 1. Weiss (Češkol.) 45,18 m; 400 m: 1. König (Avstrija) 50,9; skok v višino: 1. Guneburg (Palestina) 1,72 m; disk: 1. Still (Poljska) 38,5 m. Dame so imele pa te-le uspehe: skok v daljavo: Freiwald (Poljska) 4,93; disk: Jacob (Anglija) 38,85 m; 100 m: Gottlieb (Poljska) 13,4; kopje: Jacob (Anglija) 35,16 m.

vice po § 28. zakona o občinah, ali v to obsojen po kazenskem zakonu. Ugotavljamo, da novi zakon o občinah nikakor nima — ker ne more po vseh pravnih pojmi imeti retroaktivne, — nazaj segajoče moči. Zato veljajo določila tega zakona pač le še izza dneva razglasitve in samo, — izključno samo za tiste občinske odbornike, ki bodo v prihodnje razrešeni po tem zakonu na podstavi § 132. — Ne morejo torej biti izključeni od izvolitve oni kandidati, ki so bili razrešeni od službe občinskih zastopnikov še na osnovi prejšnjih predpisov.

Določilo § 132. pravi, da ne morejo biti izvoljene pri prvi naslednji volitvi osebe, razrešene po drugem odstavku § 129. in osebe, razrešene po § 130., ako (namreč v primeru § 130.) pri razpravljanju in odločanju niso nasprotovali sprejetju odločbe ali izjave, (namreč škodljivo državnim interesom).

Določilo drugega odstavka § 129. pravi: Ban more po predhodnem zaslišanju razrešiti predsednika občine (— tako se imenuje sedaj naš prejšnji častitljivi župan —), člane občinske uprave (doslej občinske svetovalce), pojedine odbornike ali ves odbor, ako svojih poslov ne vršijo v redu. To se pravi onih poslov, ki jim jih — kot občinskim funkcionarjem nalagata lastni in prenešeni občinski delokrog.

Nikakega dvoma torej ne more biti ter je popolnoma utemeljeno pravno naziranje, da se to določilo absolutno ne more nanašati na vse tiste bivše občinske zastopnike, ki so bili v zadnjih letih razrešeni od občinske službe kot župani, svetovalci ali odborniki. Vsako drugačno tolmačenje zakonskih določil bi bilo protivno duhu in smislu zakona, ki sploh — kakor že rečeno — ne more imeti nazaj segajoče moči. — Zato uredba po § 51. zakona o občinah ne bo mogla imeti določil, ki bi bila nasprotna elementarnim pravicam vseh polnopravnih državljanov.

Kar tiče določila § 130., pa pri prihodnjih prvih občinskih volitvah po novem zakonu sploh ne more prihajati v poštev. Saj med bivšimi občinskimi zastopniki prav gotovo ni nikogar, ki bi bil razrešen zato, ker pri razpravljanju na seji ali sprejetju kakke odločbe ali izjave, ki bi bila škodljiva važnim občinam državnim interesom, ni nasprotoval taki odločbi ali izjavi. — Sicer pa v smislu naših prejšnjih izjav in po našem pravno utemeljenem načelnem stališču tudi to zakonsko določilo velja samo za prihodnje, a ne za nazaj.

Ob sklepu se pridružujemo izjavi g. bana savske banovine dr. Peroviča, ki je javno izpovedal, da je proti vsakemu omejevanju volilne svobode in da naj pridejo v upravo občin najspodobnejši, ne da bi se morale kandidatne liste vezati na kakke politične stranke. Tako kakor dr. Perovič mora reči vsak dober in uviden državljan! Nikomur ne smemo prepričati, da ne bi lojalno sodeloval pri upravi naših občin. Saj so občine gospodarske — a ne politične korporacije. Vsaj biti bi ne smele politične, ker to pač ni v duhu občinskega zakona. Zato bodi tudi naše trdno načelo: V občinski odbore morajo biti izvoljeni med dobrih, najboljših, možje čistih značajev in poštenih rok. F. K.-n.

Gobja sezona mrlva

Radi neugodne pomladi je letos šele okoli sredine junija pričela pri nas prva pomladanska gobja rast in sicer najprej v črnomeljsem okraju. Nato se je raztegnila na novomeško in metliško okoličje. V splošnem so se pojavile gobe v srednjih in malih množinah v delih šmarskega, konjskega, brežiškega, celjskega in laškega okraja. Izjema je bila kakor tudi lansko pomlad vsa Gorenjska, dalje Vitanje in Prekmurje, kjer ni bilo prav nič ali le malo gobje rasti. Spomladanska, oziroma polezna rast je povsod popolnoma prenehala okoli sredine avgusta in to vsled nastopivše suše. Zanimanje iz inozemstva je bilo letos prav malo, to se je šele v zadnjih tednih kupila nekoliko poživila po nespremenjenih zmernih cenah, tako da se danes lahko računa, da je skoraj ves dosežani pridelek suhih gob že izvožen v inozemstvo. Nakupne cene, ki so bile spomladi do 45 Din za 1 kg, franko Ljubljana, so vsled popolnega mrtvila, ki je nastopilo takoj po začetku sežije, mahoma padle in so se pozneje ves čas do danes držale po kvaliteti med 22 do 35 Din za 1 kg, franko Ljubljana. Nova jesenska rast se pričakuje koncem tega meseca, vendar se danes ne da proročevati, ali se bo tržišče za gobe kaj zboljšalo ali ne.

Nemško zadružništvo v l. 1932

V Berlinu zaseda 69. zbor nemškega zadružništva. Statistični podatki kažejo, da ni nemško zadružništvo v preteklem letu utrpelo posebnih izgub. Sestnajstim zadružnim zvezam se je celo posrečilo razširiti delovno območje. Pri 14 zveznih blagajnah so razpoložljiva sredstva nazadovale od 87 na 85 milijonov mark, prav tako so nazadovale njihove obveze od 32 na 29 milijonov; vloga se narasle od 38 na 39 milijonov. Denarni promet je znašal 6874 mil. mark. Pri 14 posrednih zvezah so znašala podeljena posojila 113 milijonov. Pri kreditnih zadružah so razpoložljiva sredstva nazadovale od 1680 na 1490 mil. in vloga od 1263 na 1100 milijonov. Skupno so kreditne zadruge podelile v letu 1932 1330 mil. mark kredita. Čisti dobiček je znašal 13. (predlansko leto 17) milijonov. Skupni promet pa 22,2 milijard. Promet nabavljalnih zadrug je nazadovale od 1074 na 956 milijonov. Stavbne zadruge so poskrbele 72 odst. svojih članov stanovanja (lansko leto 61 odst.).

Misijonska razstava na jesenskem velesejmu. Zastopniki naših misijonskih društev in redov bodo letos spet priredili ob priliki jesenskega Ljubljanskega velesejma etnografsko misijonsko razstavo, ki bo nameščena v delu paviljona »N«. V zadnjem desetletju se je zanimanje za misijonske probleme pri nas razveseljivo močno dvignilo. Pač vedno jasneje čutimo, da je misijonski problem mednarodni kulturni problem, ki je v najožjem razmerju do bodočega razvoja krščanske civilizacije sploh. Letošnja misijonska razstava nas bo predvsem povedla v tri največje in najvažnejše mis

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglas se plačuje takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonsko, 5 mm visoka petlinjska vrstica po Din 2-50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Službo raznašalca
sprejem. Imam svoje kolo. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Vestno delo« št. 9964. (a)

Otroška vrtnarica
večja nemščina — išče mesta pri otrocih samo čez dan. Ponudbe pod »Ljubitelja otrok« št. 9953 na upravo »Slov.« a

Pošteno dekle
zmožna vsakega dela — želi službe v mestu ali tudi izven mesta, v pomoč gospodinj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9959. (a)

Dekle
srednje starosti želi mesto k boljšim krščanskim in dobrošernim ljudem — 2 do 3 osebe — in bi opravljal vsa hišna dela. — Prijazne ponudbe sprejema uprava »Slovenca« pod št. 9966. (a)

Vzgojiteljica
vajena večjih in manjših otrok želi s 15. septembrom ali 1. oktobrom spremeniti svoje mesto. Ponudbe na upravo »Slovenca« Maribor. (a)

Službo dade

Pekovski pomočnik
mlad, se takoj sprejme. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 9939. (b)

Vajenci

Vajenec
za čevljarstvo obrt se sprejme. Prednost onemu, ki se je že učil in ki ima veselje do šivnega dela za gojzerje in smučarske čevlje. — Ivan Vrbanek, čevljar, Trebnje. (v)

Denar

Kot družabnik
s sodelovanjem, pristopim k ind. podjetju z 200.000 do 300.000 Din. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Zanesljiv« št. 9954.

Priporočajte povsod
dnevnik
SLOVENEČ

Pouk

Vpisovanje
v francoski otroški vrt. Gorupova ulica 17, 1., 2. septembra od 9—11. (u)

Dijaki

Tri dijake
sprejem v popolno oskrbo po nizki ceni v veliko in svetlo sobo prav blizu tehnične šole, realke in univerze. Naslov v trafiki Modic, Kopitarjeva 4. (D)

Dijak
iz zavedne katoliške družine se sprejme na hrano in stanovanje. Naslov po ve upravo »Slovenca« v Mariboru. (D)

Mlaščega dijaka
sprejem v lepo solčno sobo z vso oskrbo. Bologarska 23/I. (D)

Balkonska soba
s souporabo kopalnice in vso oskrbo oddam dvema dijakoma ali gospodoma. Istotam sprejem na dobro meščansko hrano boljša oseba. Cena jakko ugodna. Gledališka ul. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9967. (D)

Vnajem

ODDAJO:
Dva lokala
primerna za trgovino, pisarno ali delavnico — se takoj odda v sredini mesta. Naslov v upravi »Slovenca« št. 9819. (č)

Stanovanja

ISCEJO:
Opremljeno sobo
preprosto, s souporabo kuhinje, iščem za takoj v šentpeterskem okraju. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Takoj« št. 9951. (c)

Išče se soba
z dvema posteljama in elektriko za 250 Din — za september. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Zračno« št. 9956. c

ODDAJO:
Stanovanje
eno- ali dvosobno — se odda. Poizve se: Šitar Franc, Stožice 136. (č)

Soba in kuhinjo
veliko — takoj oddam. Predovičeva ulica št. 11, Moste. (č)

Trisobno stanovanje
se odda s septembrom. Poizve se: Sv. Florijana ulica 26. (č)

Soliden gospod
se sprejme na stanovanje k mirni družini. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9974. (č)

Opremljena soba
lepa, z dvema posteljama, parket, elektrika, v bližini učiteljskega — se odda. Naslov v upravi »Slovenca« št. 9972. (č)

Prazna soba
v sredini mesta, s posebnim vhom, se odda. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 9955. (č)

Poizvedbe

Moško kolo
mi je bilo ukradeno dne 16. t. m. iz veže Trgovske zbornice, znamke »Cosmos Steyer«, tovarniška št. 74519, št. na tablici 1337. Kdor ga najde, dobi 200 Din nagrade. — Fran Pogačnik, Ljubljana, Tyrševa (Dunajska) št. 67. (e)

Razno

Opekarna v Račju
naznanja, da je otvorila v Smetanovi ulici 33 svoje skladišče za Maribor, kjer dobite naše znane prvovrstne izdelke, kot strešno opeko, zidno opeko, votlo opeko, drenažne cevi, tlačne plošče itd. v vsaki množini. Opekarna v Račju, skladišče Maribor, Smetanova 33. Telefon 22-27. (r)

Kupimo

Železna stružnica
dobro ohranjena se kupi. Izve se v upravi »Slovenca« pod št. 9975. (k)

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah
ČERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3

Čitajte in širite
»Slovenca«!

Prodamo

Volna, svila, bombaž
stalno v bogati izbiri v vseh vrstah, za strojno pletenje in ročna dela po najnižjih cenah pri trvdki Karl Prelog, Ljubljana — Zidovska ul. in Stari trg.

Specialno izbire
modnih hlač in pumpar
dobite najceneje pri Preskerju, Sv. Petra c.

Pohišstvo
malo rabljeno — prodam. Moste, Predovičeva 5. (l)

Kočija in brek
skoraj nova — takoj naprodaj. Ljubljana, Prule št. 8. (l)

Pekarna
zelo prometna, se prodaja ali odda v najem. Verje št. 85, Medvode. (l)

Elektromotor
5 ks, 220 voltov, prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9971. (l)

Obrt

Gumi klinika
kupi in prodaja vse vrste rabljene avto-pneumatike. Tyrševa c. 9. (t)

Mlinarji!

R. prosa, ajdo in ječmen kupite najceneje pri
A. VOLK, LJUBLJANA
Veletrovinna štita in moka. Resljeva cesta 24.

DRVA IN PREMOG

pri **lv. Schumi**
Dolenjska cesta
Telefon št. 2951

Osrednja vi-narska zadruga

za Jugoslavijo v Ljubljani ima svojo
založno klet
na Celovski c. št. 81
Dobro blago - cene nizke!

Tudi na knjižice

izvršujem tesarska, krov-ska, mizarska in parket-na dela ter prodajam vsakovrsten les po ugodnih cenah. Lesna industrija Franc Martinec, tesarski mojster, Ljubljana, Prule. (t)

Naročajte SLOVENEČ

najcenejši slovenski dnevnik

Priporočamo Vam
najboljše šivalne stroje in kolese

Adler - GRITZNER



Švicarski pletilni stroji DUBIED

odino le pri trvdki

Jos. Petelinc, Ljubljana

Telef. št. 2012 na večo. Telef. št. 2000

Brezplačen posk v vescaja. Večletno jamstvo.

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 5 (paviljon)

lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. Telefonska številka 3030.

Dr. Mihael Opekovi

Cerkveni govori

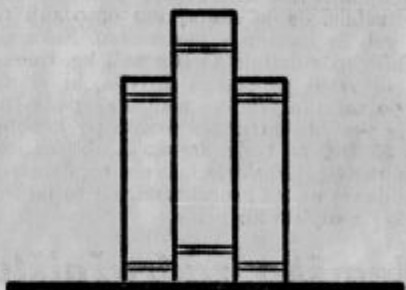
kateri je imel ob nedeljah in praznikih v ljubljanski stolnici od leta 1921 do 1932, so sedaj s 24. zvezkom zaključeni.

(Govori so jedrati in temeljiti, primerni za vsako prižnico. Jezik izglajen, slog prožen, tvarina aktualna, izražanje preprosto, dokazi nazorni, zaključki praktični in iskreni.)

Podroben seznam vseh govorov in cene za posamezne zvezke je — brezplačno — na razpolago pri založnici

Jugoslovanski knjigarni
v Ljubljani.

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKO ZVEZKE - MAPS
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.



NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

Prehodna doba deklice



je med 12 in 17 letom.

to je doba, ko mora vsaka deklica imeti zdravo kri, zdrave in močne žilce ter izvrsten apetit.

TO DA:

Energin

za krepitev krvi, živcev in apetita.

»ENERGIN« se dobi v vseh lekarnah, 1 steklenica 1/2 litra Din 35.—. Po pošti pošlje LABORATORIJ »ALGA« - SUŠAK 3 velike steklenice Din 110.—, 6 velikih steklenic Din 220.— in 1 gratis, 12 velikih steklenic Din 440.— in 2 gratis.

Odobreno po Min. soc. politike in narod. zdravila S. Br. 3787 od 22. marca 1932.

Samuel Lover:

RORY O'MORE

Irski ljudski roman.

Neki dan so se pa niti pod bobnom zavozljale. Adela je prosila Hippolyta, naj ji pomaga razvozljati jih. In ko sta tako razvozljavala, so se jima roke pod bobnom doteknile. Nikdar prej ni ona zapazila, kakšno lepo, mehko roko ima Hippolyte. Niti so bile tako strašno zamotane, da sta jih morala vleči in puliti brez konca in kraja. Pri tem je Hippolyte ujel Adelino roko in jo nežno stisnil pod okvirom, in njune oči so se srečale. Tedaj je Adela prvič zapazila, kako lepe oči ima Hippolyte, pa tudi on se je zagledal v njene.

»Porednež!« ga je sladko pokarala.

Od tistega dne so se niti vedno pogostejše zavozljale in vsakokrat je Adela prosila Hippolyta, naj ji pomaga jih razvozljati.

Nenadoma pa je Adela zapazila, da v sredi lovovega venca ne bo dovolj prostora za tri črke in tako je namesto H. D. L. uvezla samo H. D. Ko je to napravila, sta se spogledala. Saj to so bile začetne črke Hippolyta Delierja!

Temu se kar nista mogla načuditi, pa tudi temu ne, da je Delier tako spretan v razvozljavanju vozlov. »Oh,« je sentimentalno vzdihnila: »Vi ste razvozljali več kakor samo vozle,« ko je Hippolyte pred njo klečal in ji odkril, da jo obožuje.

Gospa Verbigny je bila istega mnenja kakor njena hčerka, zakaj Hippolyte je bil tu, De Lacy pa daleč proč.

Poleg tega bi De Lacyja lahko ubili in Adela bi ostala sama, če bi zavrnila Hippolyta. In Hippolyte je bil toliko boljši mož kakor De Lacy, ker je imel vpliv-

nega prijatelja pri direktoriju in se je nadejal povišanja v službi, ki je bila vsekakor boljša kakor služba grenadirskega stotnika, De Lacyja.

In tako je bil Hippolyte sprejet kot čestilec. Nekaj dni pred poroko je sedel z zvesto Adelo v njeni sobi, ko so se v njeno neizrečeno presenečenje odprla vrata in je De Lacy z razprostrtimi rokami hitel proti njej.

Adela je zavpila in se onesvestila. Oba gospoda sta storila vse, kar morejo storiti gospodje, da bi jo spravila zopet k zavesti.

Med tem, ko je bila v omedlevici, hlinjeni ali resnični, se je Hippolyte tako obnašal, da je De Lacy razumel, da je tu odveč. In tedaj je slišal glas svojega prijatelja Gustava kakor odmev z drugega sveta.

Ko je Adela odprla oči, je videla, kako De Lacy pred njo kleči.

»Adela, moja Adela!« je vzdihnil mladi častnik.

»Kako si se spremenil!« je rekla, ko mu je mrzlo gledala v obraz.

»Spremenil!« se je prestrašil De Lacy. »Sveta nebesa, Adela, ali si se ti spremenila?«

»Kako so te kože skazile!« je pripomnila ona.

De Lacy je začutil kakor bi imel led v žilah. Strmel je v dekle s takim pogledom, da bi moral kamen geniti. Hotel je govoriti, a dehnile je samo njeno ime. Adela je videla, da stori najbolje, ako zopet omedli. Zavpila je dražestno, kolikor je mogla in se zopet onesvestila. Prihitela je njena mati, da bi ji pomagala. »Ubogi moj otrok,« je dejala in jo božala.

»Gospod,« se je nato obrnila na Hippolyta, »bodite tako dobri in pazite nanjo trenotek, ker moram govoriti s tem gospodom.« In vedla je De Lacyja iz sobe.

O čem sta govorila, ni treba praviti. Ko pa se je De Lacy vrnil v hotel, je Rory O'More zapazil, da je ves

potrt. Z žalostjo je bila pomešana trda odločnost. Njegovo oko je bilo mrko, lice blede; njegove namršene obrvi in stisnjene ustnice so kazale, da se njegov duh peča še z drugim kakor le z žalostjo.

Rory ni mogel zadržati svojega strahu. Ko je De Lacy zaprl vrata, ga je vprašal, kaj mu je.

De Lacy si je potegnil z roko po čelu in začel hoditi po sobi gor in dol.

»Upam, da niso ničesar odkrili, gospod?« je dejal Rory.

»Odkrili!« je ponovil De Lacy. »Jaz sem nekaj odkril, Rory,« in žalostno je kimal z glavo.

»Za Boga, upam, da niso jezni na vas, ker ste me sem pripeljali? Če pa so, bom pa šel.«

»Ne, Rory, ne, niso. A ne izprašuj me več. To, kar me boli, zadeva samo mene.«

»Bog naj jih kaznuje, ko vam delajo toliko skrbi in žalosti, vam, ki ste prišli tako daleč, da bi govorili z njimi. In ali nam ne bodo prišli pomagat?«

»Jutri boste izvedeli več, Rory, za nočjo me pustite. Jutri zjutraj pa vstanite zgodaj, zakaj, rabil vas bom.«

Rory je šel iz sobe, nezadovoljen in tudi sam žalosten, ker ni videl, pri čem da je.

XXXIV. poglavje.

Iz starih ljubezni nastajajo novi sovražniki.

»Če mož možu ugrabi zaklad njegovega srca, je oropanemu v najmanjše, pa tudi največje zadoščenje, če more tistega, ki ga je oropal, ustreliti,« pravi Rochefoucauld.

De Lacy pa ni mogel ustreliti Hippolyta, ker tiste čase v Parizu ni bilo v modi, da bi take zadeve poravnali s pištolami.